

ОСИГУРАЊИКА

ГОДИНА XL • БРОЈ 7 • БЕОГРАД, 15. АПРИЛ 2009. • ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО • БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

Христос васкрсе!

АКТУЕЛНО

Пензије ипак без
опорезивања

**ЧЕК СЕ ТОПИ
И НА ЛЕДУ**

• Стране 8 и 9

У ЖИЖИ

Први човек РФ ПИО
најавио у Новом Саду

**ЕФИКАСНО
И БЕЗ ЧЕКАЊА**

• Страна 10

ГОВОРНИ АУТОМАТ

0700/017-017

ПО ЦЕНИ ЛОКАЛНОГ
ПОЗИВА

011/30-60-680

0 – 24h

У НЕДЕЉУ ЈЕ УСКРС, НАЈРАДОСНИТИ ХРИШЋАНСКИ ПРАЗНИК

За трпезом породица и најдражи пријатељи

Ускрс, или Васкрс, највећи је хришћански празник у години. То је дан вечне радости, дан када је Христос, како проповеда вера, победио смрт. На васкршње јутрење звоне сва црквена звона, а народ са свештеником иде у литију око цркве. После три круга око храма, стаје се пред његова врата, где се већ налази свештеник с крстом, свећом и кадионицом и пева тропар Васкрса, а потом следи ускршња литургија. За-

тим се сви верници поздрављају речима „Христос васкрсе“, и потврђују своју веру са „ваистину Васкрсе“!

Ускрс се у свакој кући празнује другачије, али је суштина свуда иста – проводи се с породицом и најдражим пријатељима. Сви се обично окупљају око празничног ручка. Свака породица се труди да се на столу налазе све оно што доликује овом великом празнику, а трпеза се посебно украшава. Свакако, централно место на столу заузимају офарбана јаја. Иако предање налаже да буду црвена, при њиховом фарбању треба пустити машти на вољу – љуске од јаја могу да послуже као мала сликарска платна.

На трпезу се може ставити и понека украсна шаргарепа, зека и пиленце, што ће представљати љупку декорацију не само за децу већ и за одрасле. Такође, можете направити и картице с именима гостију и оне могу бити осликане бојама и украшене цртежима. Свеже цвеће је још један незаобилазан детаљ: лале у разним боја-

Васкрс 2009–2020.
(грегоријански календар)

година	католички	православни
2009.	12. април	19. април
2010.	4. април	
2011.	24. април	
2012.	8. април	15. април
2013.	31. март	5. мај
2014.	20. април	
2015.	5. април	12. април
2016.	27. март	1. мај
2017.	16. април	
2018.	1. април	8. април
2019.	21. април	28. април
2020.	12. април	19. април

ма, плави, розе и бели зумбули, жути љутићи или зеленкада и нарцис; важно је да су весници пролећа на столу.

Васкрс је покретни празник и увек пада у недељу, прву иза пуног месеца, после пролећне равнодневице. Хришћани католичке вероисповести прославили су Васкрс 12. априла док ће људи православне вере то учинити 19. априла. Васкрсење Исуса Христа свечано се празнује све до Спасовдана.

Т. К.

Велики петак

У хришћанству се Велики петак сматра најтужнијим даном јер је тада Христ разапет, жртвујући се за све људе. На овај дан се не служи литургија, осим ако су Благовести. На Велики петак се пости, једе се само суви хлеб и пије вода. Обичај је да се на тај дан фарбају јаја, најчешће црвеном бојом која симболизује невино проливену Христову крв. Тог дана се не пева, не весели, а од Великог четвртка до Ускрса, недеље када је Исус Христ васкрсао, не звоне црквена звона јер су она у православној цркви знак радости. Тада се време богослужења и оглашавања умрлих најављује дрвеним клепалом.

У ТОКУ ПРЕДАЈА
М-4 ОБРАЗАЦА

Не чекати последњи час

Догађа се и да послодавац уплати доприносе, али не преда пријаву, тако да у Фонду нема података о плаћеном стажу за раднике

Иако рок за предају М-4 образаца о лањском стажу, зарадама и плаћеним доприносима за запослене истиче 30. априла, послодавци као да и ове године чекају последњи тренутак да испуне ову законску обавезу. Прошло је петнаестак дана од када су из РФ ПИО подсетили власнике фирми да предају ове податке за око два милиона запослених у Србији, али гужви на шалтерима још нема, каже Жељко Симић, начелник матичне евиденције у Сектору за остваривање права из ПИО:

– Као и сваке године, праву гужву очекујемо тек у другој половини месеца. За сада углавном долазе људи из агенција, они који воде књиге, и најчешће се распитују о стварима које им нису сасвим јасне или траже информације и савет од нас у вези са попуњавањем обрасца М-4. Иначе, прошле године је Фонду поднето укупно 2,6 милиона М-4 образаца, за 2007. и раније године, уколико нису били предати на време. Догађа се, наиме, да послодавац уредно плаћа доприносе запосленима, али не преда доказ о томе, то јест М-4, па када га ми опоменемо, онда то накнадно учини. Од укупно предатих прошлогоди-

шњих М-4 образаца, око 2,4 милиона било је за запослене, 65.000 за самосталце и 92.000 за пољопривреднике – објашњава Жељко Симић.

Пољопривредници ове обрасце, иначе, не предају сваке године већ се за њих они попуњавају пре одласка у пензију.

Иако је ово посао који послодавце чека сваке године и по питању овог обрасца се ништа не мења од једне до друге године, увек постоје неке недоумице код оних који их предају, тако да пола априла обично прође у распитивањима и консултацијама, а затим почиње гужва, навикнути су у матичној евиденцији. Увек је присутан исти проблем: непотпуна документација и непоштовање рокова. Неажурност послодавца, када је у питању евиденција о зарадама, стажу и плаћеним доприносима радника, већ је пословична – мада су ови подаци обавезан предуслов за остваривање права запослених на заслужену пензију.

– Управо непотпуна документација о стажу један је од најважнијих разлога што се на решење о пензионисању некад дуго чека. Јер, док све године стажа нису покривене плаће-

ним доприносима, решење не може бити донето. Док се, приликом пензионисања, све ове „криве Дрине“ исправе, будући пензионер често изгуби и живце и стрпљење, а запослени у матичној евиденцији Фонда ни на који начин не могу да убрзају поступак ако нема потпуне документације о плаћеним доприносима – наглашава Симић.

Послодавци подносе пријаве испостави, односно филијали Фонда на чијој територији им се налази седиште фирме. Податке могу да доставе у електронској или писаној форми. Непоштовање рока за предају ових података сматра се, према слову закона, прекршајем за који су предвиђене новчане казне – од 10.000 до 800.000 динара за послодавце и од 2.500 до 50.000 динара за одговорног радника који води послове евиденције и пријављивања запослених. Пошто рок за подношење пријава истиче последњег априлског дана, током маја у Фонду ће бити салдирано стање, то јест проверено ко је од послодавца ове године „заборавио“ своју обавезу и против таквих ће у јуну бити поднете прекршајне пријаве.

В. А.

ГЛАС
ОСИГУРАНИКА

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско и
инвалидско осигурање

В.Д. ДИРЕКТОРА: Слободан Здравковић. **ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:** Славица Чедић, e-mail: scedic@pio.rs

РЕДАКЦИЈА: Булевар уметности бр. 10, 11070 Београд, **СЕКРЕТАРИЈАТ:** 011-2017-437 факс: 2017-418

РЕДАКЦИЈА ЗА ВОЈВОДИНУ: Житни трг бр. 3, 21000 Нови Сад, **ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:** Ика Митровић, 021-487-7789, факс: 021-6624-359, e-mail: ika.mitrovic@piovoj.rs

ШТАМПА: ЈП Службени гласник

ОГЛАШАВАЊЕ: 011-2017-438

Рукописи и фотографије се не враћају

Електронско издање: www.pio.rs/glas-osiguranika

Помоћ можда и месечно

Београд ће и ове године наставити да помаже најстарије суграђане, најавио је Милан Кркобабић, заменик градоначелника, на Скупштини београдске организације пензионера:

– Београд је 2008. издвојио 12 милиона евра да би помогао пензионерима с најнижим примањима, а намеравамо да то урадимо и у овој години. Потрудићемо се да најугроженији не добијају помоћ као досад, квартално, већ да им стиже сваког месеца. Настојаћемо да сви старији од 65 година имају бесплатан превоз на подручју градске општине, независно од износа пензије – истакао је заменик градоначелника.

Кркобабић је додао да свуда у свету локална управа и држава прискачу у помоћ људима чија пензија не покрива основне животне потребе. Навео је пример Берлина у коме ниједан пензионер нема пензију нижу од 750 евра: ако му је, рецимо, пензија, као економска категорија на основу онога што је зарадио, 200 евра – држава му даје још 550 као социјалну помоћ.

– Најлакше је прозвати пензионере као највеће буџетске трошације, али чињеница је да, кад се мало завири у буџете министарстава, има места за знатну уштеду – казао је на крају Милан Кркобабић, додајући да постоји сагласност о потреби да се сви пензионери, без обзира на то у којој су организацији, консолидују као једна посебна групација која има властити интерес, а то је да – обезбеде пензију као економску категорију.

И лањске активности Градске организације пензионера Београд, које су разматране на Скупштини, биле су, како је речено, усмерене ка томе да се не дозволи нарушавање пензијског и инвалидског система.

– Кретања пензија у 2008. потврдила су наша ранија предвиђања и упозорења да ће законска акта из 2002, а посебно из 2006, све убрзаније доводити пензионере у изузетно неповољан материјални положај и да ће се, на крају, пензије од економске категорије претворити у социјална давања. Октобарска повишица од десет одсто, за коју смо се тешко изборили, виша је него што би према садашњем закону заједно износило априлско и октобарско повећање пензија – рекао је Ђуро Периф, председник Градске организације.

Максимум три просека

На скупштинама општинских одбора синдиката пензионера „Независност“ у Зрењанину и Панчеву, којима су присуствовали и представници одбора из Сурчина, Смедерева и Новог Београда, усвојен је предлог мера са циљем изласка из кризе „замрзнутих“ пензија.

Према речима Јеленке Крајована, пред-

седника Општинског одбора Зрењанина, пензионери „Независности“ сматрају да криза може да се превазиђе довођењем односа највише и просечне пензије на три према један, свођењем имовинско-правног стања Фонда ПИО на имовинску основу, обављањем ревизије просторија Фонда ПИО које су дате у закуп, линеарним растом

пензија када почне њихово усклађивање, престанком фаворизовања неуставних националних пензија...

Основана је и делегација на челу са Петром Митровићем, председником Републичк и Расима Љајића, ресорног министра. Састанак је већ заказан.

Из Резерви за најсиромашније

Ове године у покрајинској каси (усвојеној у Скупштини 31. марта) биће 320 милиона динара мање него лане, али то, према речима др Бојана Пајтића, председника Извршног већа Војводине, неће угрозити програме запошљавања и отварања нових радних места јер је за ту намену предвиђено пет милијарди динара из буџета. Такође, покрајинска власт ће финансирати и програме за приправнике и јавне радове у Војводини.

Ромски школарци рецитију стихове Мике Антића

Нису заборављени ни најстарији. После захтева Савеза пензионера Војводине да се најсиромашнијима пружи помоћ, Извршно веће је задужило Дирекцију за робне резерве Војводине да, без накнаде, пензионерима који примају најнижи износ пензија испоручи 29.921 пакет са прехранбеним артиклима и средствима за одржавање личне хигијене. Вредност ове донације је 89,7 милиона динара.

Једнократну помоћ од 4.000 пакета у прехранбеним производима и средствима за одржавање хигијене добиће и припадници ромске националне заједнице у свих 45 војвођанских општина. Једнократна помоћ од 328 пакета биће упућена и корисницима материјалног обезбеђења у општини Нови Кнежевац, 170 пакета добиће Хуманитарни центар „Краљица Марија“ у Новом Саду, а 502 пакета Центар за социјални рад Аде. Укупна вредност ове помоћи је 9,3 милиона динара.

Приликом обележавања Светског дана Рома у Скупштини Војводине, Бојан Пајтић је рекао да ће програмом Извршног већа Војводине сва ромска деца, која тренутно похађају средњу школу или факултете, после дипломирања добити посао приправника. Они који већ имају завршену школу биће упослени на јавним радовима.

Велико интересовање младих

Мања понуда посла

Иако су млади Новосађани 1. и 2. априла у великом броју похрлили на, сада већ традиционални, Сајам запошљавања „Каријер дејс“, у аули Мастер центра у Новом Саду дочекала их је, нажалост, понуда послова само 12 излагача.

Ипак, већина незапослених имала је корист од доласка: људи из новосадске Филијале Националне службе за запошљавање нашли су им се „прируци“ да им објасне која су им права

и које могућности имају у области света рада.

У Београду је Сајам запошљавања „Каријер дејс“, петнаести пут, одржан 8. и 9. априла у Арени, али је и овде општи утисак да је било мање послодаваца него ранијих година, док су међу присутнима преовладале банке. Интересовање младих било је велико: неколико хиљада их је, у потрази за запослењем, прошло за два дана кроз Арену и оставило биографије присутним послодавцима.

Приправници о државном трошку

Десет хиљада младих без посла моћи ће ове године да рачуна на помоћ државе да би одрадили приправнички стаж, стекли радно искуство и положили стручни испит, најавио је Млађан Динкић, потпредседник Владе Србије.

Послодавци би према њима имали само обавезу да их приме на посао, док би све трошкове за плате и доприносе сносила држава. За високообразоване младе људе приправничка плата би годину дана износила до 20.000 динара, за оне са вишом стручном спремом девет месеци до 18.000, а са средњом спремом шест месеци до 15.000 динара.

У буџету је обезбеђено милијарду динара за ову намену, а послодавци немају обавезу да приправнике запосле на неодређено време после истека овог периода.

Враћа се преплаћен допринос

Грађани који су лане укупно (кроз плате, хонораре, уговоре о делу, накнаде за чланство у управним и надзорним одборима, накнаде поротницима, судским вештацима...) зарадили више од 2.740.440 динара (односно више од пет просечних годишњих бруто зарада у Србији, колики је горњи лимит за плаћање пензијског доприноса), а на све те приходе уплаћени су им доприноси за пензије, имају право да траже да им се вишак доприноса врати, подсећају у Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање.

Пошто Фонд нема увид у укупна примања грађана, потребно је да они сами поднесу захтев надлежној филијали за повраћај преплаћеног доприноса.

За ову годину, на основу процена о кретању зарада, утврђена је аконтација највише основице осигурања од 3.230.705 динара.

Ко има, даће му се

Исплата пензија

Исплата првог дела мартовских припадности пензионера из категорије запослених почела је 10. априла на текући рачун. Исплата пензија онима који је примају на руке почела је у понедељак, 13, али је договорено да поштари овог пута исплату заврше за четири дана да би сви пензионери добили новац пре ускршњих празника.

Пензионисане занатлије су целе мартовске пензије примили 2. априла.

Први део прошломесечних припадности војни пензионери почели су да примају 6, а пензионисани пољопривредници 7. априла.

Чекови из БиХ

На рачун Комерцијалне банке 3. априла уплаћене су мартовске пензије корисницима који живе у Србији а радни век су, делом или у целости, одрадили у Федерацији БиХ. За 6.936 пензионера уплаћено је укупно 883.000 евра, тако да просечан чек износи нешто мање од 130 евра.

Нове погребнине

Накнада погребних трошкова који се исплаћују породицама преминулих пензионера (односно ономе ко плати сахрану) за април, мај и јун за пензионере из категорије запослених износи 32.563 динара, накнада за трошкове сахране пензионисаних самосталаца је 31.896 динара, а за пољопривреднике у пензији 12.196 динара.

Да подсетимо, накнада за погребне трошкове исплаћује се у висини једне и по просечне пензије у претходном тромесечју, како је утврђено чланом 75 Закона о пензијском и инвалидском осигурању. Иако су пензије замрзнуте на октобарском нивоу, новопензионисани запослени и самосталци су, очигледно, својим примањима за који динар оборили заједнички просек, док су нови пензионисани паори за 6-7 динара увећали просек примања целе ове категорије пензионера.

ПОЧИЊЕ ПРИЈАВЉИВАЊЕ ПЕНЗИОНЕРА ЗА БЕСПЛАТНИ ОПОРАВАК У БАЊАМА

Десет дана у српским лечилиштима

Чланство у општинским организацијама није услов за коришћење рехабилитације о трошку Републичког фонда ПИО

Иове године ће, као и лањске, многи старосни, инвалидски и породични пензионери, чије припадности нису више од 19.780 динара, провести по десет дана у 25 српских лечилишта о трошку Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање. У ту сврху Фонд је издвојио 261.235.000 динара. За опоравак пензионера из редова запослених намењено је 241,535 милиона динара, за самосталце – 18,5 милиона, док је за пољопривреднике издвојено – 1,35 милиона динара.

Према речима Радомира Пејовића, саветника директора Фонда, право да се јаве на управо расписани петнаестодневни оглас (до 30. априла) имају пензионери из све три категорије који, осим пензије до поменутог износа, немају друге припадности (ино-пензију или редовну зарату, нити приходују од обављања самосталне делатности), а услов је и да у минуле три године нису користили бесплатан опоравак. Пензионисани паори морају да имају и најмање десет година стажа стечених на основу бављења пољопривредним пословима.

– Сви пензионери, који испуњавају прописане услове за одлазак у неку од бања, треба да се пријаве општинским организацијама пензионера, према месту пребивалишта. Корисници пензија с подручја АП Косово и Метохија то могу да учине у испо-

стави или филијали Републичког фонда у месту боравка. Оно на шта бих скренуо пажњу јесте да чланство у пензионерским организацијама није услов за коришћење рехабилитације, односно за бесплатан десетодневни опоравак у неком од лечилишта у нашој земљи. Такође, у оквиру сваке категорије пензионера (запослени, самосталци и пољопривредници) ове године ће се правити посебне листе за старосне, инвалидске и породичне пензионере да се не би догодило, као у 2008. години, да се на ранг-листи нађе највећи број породичних пензионера – каже Пејовић.

Подсетили бисмо да пензионери уз пријаву треба да приложе, уз све остало што је наведено у огласу, и

Радомир Пејовић

медицинску документацију коју поседују (није неопходно да због овога посебно иду код лекара и траже „свеже“ налазе) да би се видело која би им бања, према дијагнози болести од које болују, највише помогла. Иако пензионери, како се чуло на седници Управног одбора на којој је донета одлука о овогодишњем бањском опоравку, понекад негодују што се упућују у бање (макар оне и лечиле „њихове“ болке) најближе месту у коме живе, треба имати на уму да се од новца издвојеног за рехабилитацију плаћају и трошкови превоза – уколико би се пензионери масовно слали у најудаљенија лечилишта, сигурно би мање новца било за опоравак, па би и мањи број њих могао да „добије бању“.

Ранг-листе ће бити објављене на огласним таблама општинских организација пензионера и испостава, служби или филијала Републичког фонда. Пензионери који не буду задовољни рангирањем, моћи ће да уложе приговор комисији, и то у року од осам дана од дана објављивања ранг-листе на огласној табли. Обавеза комисије је да за три дана прегледа све пристигле замерке и састави коначну ранг-листу пензионера који се упућују на опоравак у здравствене стационаре и природна лечилишта.

Татјана Кршић

На основу члана 7 Правилника о друштвеном стандарду корисника пензија Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање („Службени гласник РС”, број 29/08 од 21. 3. 2008. године и измене и допуне број 24/09 од 7. 4. 2009. године)

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање
расписује

О Г Л А С

за пријем захтева за упућивање
корисника пензија на рехабилитацију
за 2009. годину

1. Право на бесплатан опоравак у здравствено-стационарним установама и природним леčiliштима, у трајању од 10 дана, имају корисници старосних, инвалидских и породичних пензија, чија је пензија за март нижа од износа просечне пензије у Фонду, односно од 19.780,00 динара.

2. Могућност да се јаве на оглас имају пензионери из категорије запослених, самосталних делатности и пољопривредници који, осим пензије ниже од наведеног износа, немају друга лична примања (пензије из иностранства или редовну зараду, као и примања од обављања самосталне делатности) и који у последње три године нису користили бесплатну рехабилитацију. Пензионисани пољопривредници, осим наведеног, морају да имају и најмање 10 година стажа по основу обављања пољопривредне делатности.

3. Уз пријаву, потребно је поднети:

- пензијски чек за март или фебруар 2009. године,
- фотокопију личне карте,
- постојећу медицинску документацију,
- писану изјаву, на прописаном обрасцу пријаве, о другим личним примањима и о томе да у претходне три године нису користили рехабилитацију о трошку Фонда.

4. Пријаве се подносе општинским организацијама пензионера, према месту пребивалишта, а корисници са територије АП Косово и Метохија испостави или филијали Фонда у месту пребивалишта.

5. Чланство у пензионерским организацијама није услов за коришћење овог права.

6. Оглас је отворен до 30. априла 2009. године.

7. Комисија, коју именује директор филијале Фонда посебно за сваку општинску организацију пензионера, саставља ранг-листу према критеријумима из Правилника (за сваку категорију посебно – а у оквиру категорије по врсти пензије) и објављује је на огласним таблама општинских организација пензионера и испостава, служби или филијала Фонда.

8. Приговор на објављену ранг-листу подноси се комисији, у року од 8 дана од дана објављивања на огласној табли. Комисија у року од три дана разматра приговоре и саставља коначну ранг-листу корисника пензија који се упућују на опоравак.

ПЕНЗИЈЕ ИПАК БЕЗ ОПОРЕЗИВАЊА

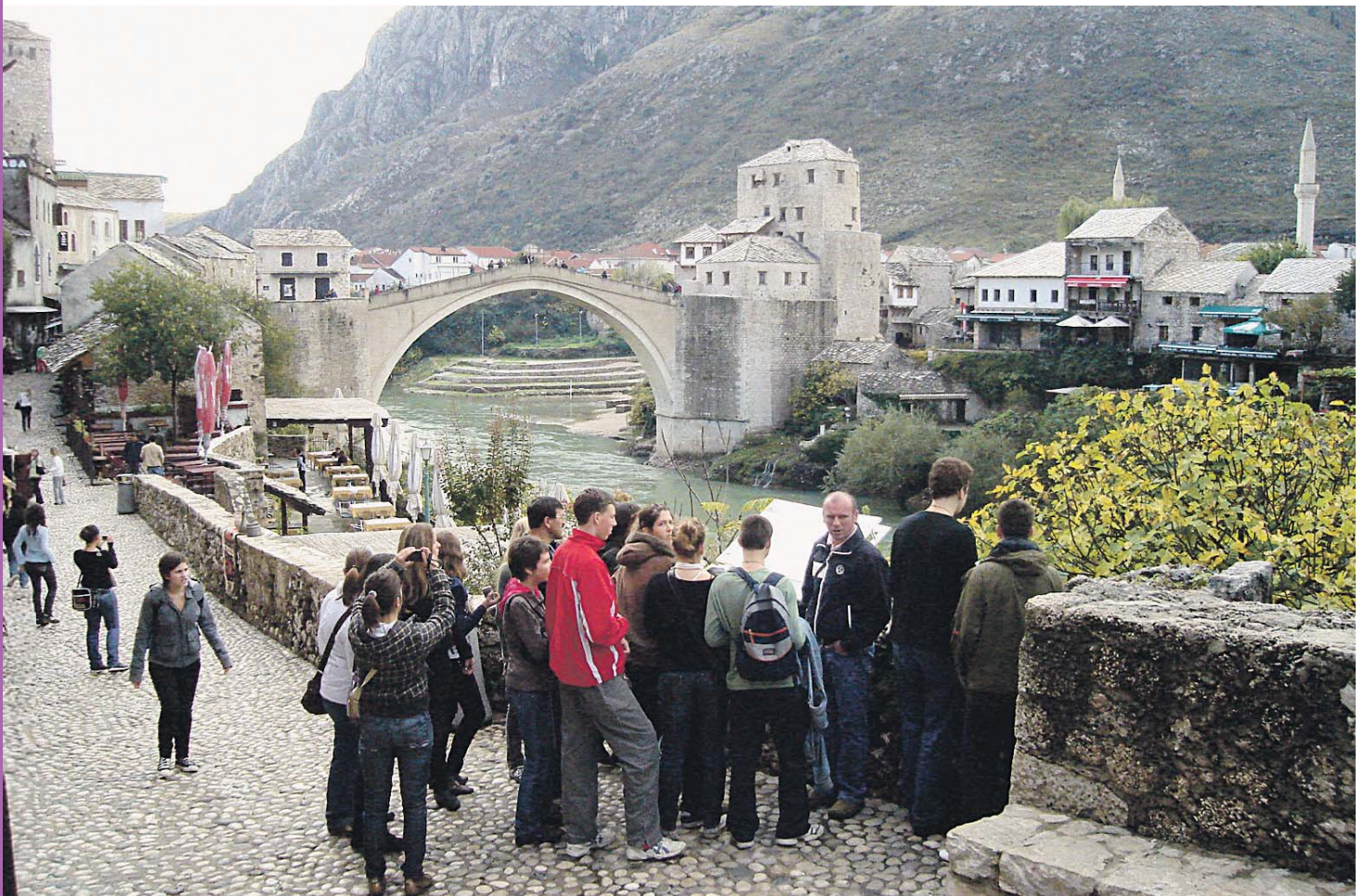
Чек се топи и на леду

Иако сада могу да купе мање него пре пет месеци, пензионери у Србији су углавном задовољни – принадлежности редовно стижу, док неки њихови исписници у суседству већ почињу да стрепе да ће остати без примања

Пензије, ипак, неће бити додатно жртвоване зарад преживљавања кризе у Србији: републичка влада је, чини се, коначно одустала од увођења „кризног“ пореза и на примања најстаријих. По досадашњим најавама званичника, стезање каиша за још једну рупицу изгле-

стотинак хиљада пензионера с принадлежностима вишим од 40.000 динара, па и они чије пензије двоструко и више надмашују просечну зараду, а нарочито оних 52 чији чекови су тежи од 102.000 динара, могу да буду задовољни што их је влада заобишла и с пореских 10, а богами и с 15 одсто додатног пореза. Осталих милион пензионера с пен-

је су им замрзнуте од октобра, али их скупоћа у минулих пет месеци и раст цене евра уверавају да им се примања – и на леду топе. У новембру 2008, када су их најзад обрадовали што ванредним, што редовним повећањем пензија, па су ветерани рада „догурали“ до просека од 21.710 динара, илити до 63 одсто просечне плате, за то су могли или

Мостар: озбиљна упозорења из пензијског фонда

да да је намењено само запосленима на државном списку (мада су и ту неки мање равноправни, као судије, полицајци, просветари...) с „великим“ платама од 40.000 и више динара.

зијама изнад минималних, али нижим од просечне зараде, такође је избегло „Дамоклов мач“ најављиваног пореза на сваки динар изнад 12.000 динара. Али њих, ипак, тешко да ће утешити и ова милост економске власти. Пензи-

одмах да купе безмало 248,5 евра или да релативно пристојно живе бар наредне три седмице. Сада им и званичници признају да су трошкови живота већ потрошили полугодишњу планирану инфлацију. Упркос оном методолошком маневру

Земља	Број пензионера	Однос зап./пенз.	Просечна плата	Најнижа пензија	Просечна пензија	Највиша пензија	Процент у заради
Србија	1.584.208	1,26:1	331 евро (31.121 динар)	11.088 дин. (пољопр. 8.384,51)	231 евро (21.708 динара)	102.767 динара	69,75
Словенија	556.876	1,64:1	917 евра	187 евра (за 15 г. стажа) државна: 178	588 евра	2.200 евра	64,10
Хрватска	1.152.947	1,37:1	717 евра (5.307 куна)	45% просечне плате из претходне године	287 евра (2.125,22 куне)	9.544 куне (према непотпуним подацима)	40,05
Федерација БиХ	345.000	1,4:1	405 евра (790,55 КМ)	296 КМ (гарант 395)	179 евра (349 КМ)	1.976 КМ	44,15
Република Српска	210.802	1,23:1	417 евра (813 КМ)	160 КМ	165 евра (321,40 КМ)	1.565 КМ	39,53
Црна Гора	96.880	-	470 евра	-	250 евра	-	57
Македонија	273.115	1,65:1	319 евра (19.616 денара)	5.446 денара	161 евро (9.685 денара)	33.198 денара	50,3

* 1 евро = 94,13 динара; 7,4 куне; 1,95 КМ; 61,41 денар

статистике којим је јануарски просек плата вештачки смањен а њихови се чекови, тобож, два корака примакли зарадама па просечна фебруарска пензија досегла фантастичних 70 одсто нето зараде, у мењачници би могли за исти износ на чеку да пазаре свега 228 евра – само када не би журили да заузму ред испод новоотворене СОС продавнице, намењене преживљавању најугроженијих.

Али, колико год им се чинило да им је данас теже него пет месеци раније, и даље им је омиљена реченица: „Ма колике биле пензије, само нека су редовне“. А да може бити и горе, знају не само из сопственог искуства, него и ако погледају преко туђег плота. У овом тренутку, чини се да је најтеже њиховим исписницима у Федерацији БиХ. Око 345.000 корисника права почело је, од 1. априла, да прима пензије за март чији је просек 349 конвертибилних марака, али њихове припадности не само да се не повећавају већ је неизвесно докле ће, и такве какве су, моћи да се исплаћују. Наиме, Управни одбор Федералног завода за МИО/ПИО из Мостара упозорио је крајем марта да су приходи у прва три месеца знатно нижи од очекиваних, а сва резерва Федералног завода је потрошена да би се исплатиле пензије на садашњем нивоу!

Од Владе ФБиХ затражено је да измири дуг у износу 102 милиона КМ за исплаћене бенефициране мировине у прошлој и прва два месеца ове године, али и поновљено да би сваки нови захтев (кроз војне уредбе

и слично) довео Федерални завод у још тежу финансијску ситуацију: давање права на пензију хиљадама нових пензионера, речено је, „за Федерални завод финансијски је готово неизводљиво, тим пре што се из месеца у месец повећава број пензионера, а смањује број упослених“.

У суседном ентитету, у Републици Српској, бар према званичним подацима које тамошњи статистички заводи и фондови објављују на својим сајтовима, пензије су ниже, нижи им је и однос према просечним зарадама, али је њихова исплата, чини се, извеснија.

Судећи по томе колико клецају за платама, ни хрватским мировљеницима није лако. Али, када се пореде њихови просеци – бар они које је тамошњи Миловински завод био спреман да обелодани на свом сајту (на коме, рецимо, нема податка ни о најнижој, ни о највишој пензији, већ се само наводи број пензионера који примају више од 8.000 куна) – и зна да су им цене мање-више сличне овдашњим, онда је јасно зашто код њих још нема СОС продавница. Иако, руку на срце, не треба пребрзо изводити закључак ни из те чињенице. Јер, први су СОС продавнице за најсиромашније отворили управо Словенци, иако сви пензионери с бивших ју-простора чезнутљиво гледају своје исписнике под Триглавом. А и како не би када су они до данас задржали разне погодности за инвалиде рада, заштитне додатке, годишњу накнаду у виду некадашњег регреса кога се сећају само најстарији међу

овдашњим пензионерима... Додуше, и у Словенији најављују будућност у којој ће бити више пензионера него запослених, али засад, ипак, радије уживају у националном дохотку који им омогућава да, бар званично, још игноришу потребу озбиљније буџетске штедње.

И у Црној Гори, пошто су успели да приволе државу, додуше и уз пријатељску помоћ суда, да почне да им враћа закинуте пензије, пензионери сада, мало-мало, па рачунају на неку повишицу. Ипак, ту су негде с примањима као и севернија им доскорашња браћа у Србији – бар према просецима. По отворености Фонда баш и нису: на његовом сајту могуће је наћи само поприлично бајате податке о броју пензионера, врсти пензија (старосне, инвалидске, породичне...) и сумама које исплаћују пензионерима сваког месеца.

А у Македонији, као што се и очекивало, најниже пензије, мада, просеком, још у висини половине просечне плате. А и просечна нето плата најнижа је међу бившим југословенским републикама. Али, ако је веровати тамошњим статистичарима, да човек, а нарочито пензионер, пожели њихове пијаци и дућане: тврди се да у просечној коверти, кад се покрију трошкови потрошачке корпе, остане још скоро трећина новца. Па ваљда, онда, остане нешто и од пензијског чека.

Али, да не чује зло из Мостара, најважније је, ипак, да пензије, колике-толике, редовно стижу.

Славица Чедић

ПРВИ ЧОВЕК РФ ПИО НАЈАВИО У НОВОМ САДУ

Ефикасно и без чекања

У Влади Србије биће усаглашен модел по којем ће се извршити даља трансформација Фонда ПИО у модеран сервис за брже и лакше остваривање права грађана

Први човек РФ ПИО Слободан Здравковић најавио је, на састанку Колегијума Покрајинског фонда у Новом Саду, да ће се, после лањске консолидације три државна пензијска фонда у јединствени Фонд ПИО, наставити његова реформа и трансформација у модеран кориснички сервис у којем ће грађани брже и лакше остваривати права из ПИО. Служба ће, по Здравковићевим речима, бити рационална, али и ефикасна. Мора постојати јавност у њеном раду и корисницима мора бити пружена максимална услуга. Они увек морају бити добро обавештени где и како могу да остваре своја права.

– Тренутно се на нивоу Владе Србије формирају радне групе које ће изабрати одговарајући модел по којем ће се обавити даља реформа нашег фонда. Истовремено, биће устројена и нова организациона структура у Фонду. Урадиће се и систематизација радних места јер ће реформисани Фонд имати и потребе за одговарајућим профилем кадрова – људима који ће морати

Љиљана Делић, Славко Имрић, Слободан Здравковић и Славица Тотић

институција које ће, подацима и ангажовањем, учествовати у формирању Централног регистра.

У наредном периоду Фонд ће наставити и активности на враћању своје имовине. Наставиће се са комплетирањем документације о власништву Фонда над бањским лечилиштима. Поједине бање су већ враћене, а, према речима директора Слободана Здравковића, потребно их је оспособити за туризам у складу са Стратегијом о развоју бањског туризма у Србији.

Изражавајући спремност на дијалог у циљу остварења планираних циљева, Здравковић је позвао директоре филијала да му се обраћају са конкретним проблемима из својих служби да би их заједнички и решавали. Међутим, и сам је већ запазио да у Фонду има доста простора за нека побољшања у организационом и кадровском смислу.

– Неке ствари нису баш најбоље постављене, рецимо, неки сектори, који јесу важни за рад Службе, као, рецимо, јавне набавке, стиче се утисак, добили су примат у односу на Сектор за остваривање права из ПИО – објаснио је Здравковић.

Славица Тотић, заменик директора, најавила је да ће се, коришћењем препорука стручњака и колега из праксе, урадити нова упутства за рад која ће бити прецизна и јасна, па неће бити потребе за њиховим накнадним појашњавањем. Првенствено се то односи

на она о осигураницима и корисницима права из пољопривредног осигурања. Наравно, биће нормативно регулисане и остале области из делокруга рада Фонда ПИО да би се брже остварила поменута реформа.

Славко Имрић, директор Покрајинског фонда ПИО, и менаџмент ове највеће организационе јединице Републичког фонда известили су госте о свом раду у претходном периоду, о текућим проблемима и планираним активностима за наредни период. Предложили су и ефикаснији метод рада у решавању „инвалидских“ захтева. Наиме, Чедомир Француски, директор Сектора за ПИО у Покрајинском фонду, рекао је да су већ урађене припреме да би се од почетка јуна они обрађивали на нови начин: најкраће, из „инвалидског“ предмета издвајаће се документација за медицинско вештачење и прослеђиваће се инвалидским комисијама у рад, а, паралелно, остали део предмета достављаће се одељењу матичне евиденције ради комплетирања недостајућег стажа осигурања. Истовременом обрадом предмета, уверени су у Покрајинском фонду, прескаче се један корак у раду и сигурно се скраћује време за доношење решења.

Славко Имрић је подсетио присутне да су на снази мере појачане контроле, рационализације и штедње у Фонду које сви морају да поштују.

Мирослав Мектеровић

Стижу нови рачунари

Слободан Здравковић обрадовао је присутне вешћу да ће радници Фонда у најскорије време бити опремљени са 1.100 нових рачунара и стотинак штампача. Теме ће број већ „музејских“ терминала у Фонду бити сведен на минимум.

да поседују одговарајуће вештине и знања. Наравно, да би се то обезбедило, радници ће имати стручну обуку и усавршавање да би задовољили потребе реформисаног Фонда – рекао је Слободан Здравковић.

Један од праваца већег ангажовања и активности у Фонду биће усмерен и ка Сектору за информационе технологије. Улагањима у ту област биће олакшан и рад целе службе. Светска банка је спремна да издвоји знатна средства за увођење нових информационих технологија и обуку запослених на њима, посебно што ће Фонд ПИО бити и једна од

ШАЛТЕРСКЕ МУКЕ ГРАЂАНИНА ОБИЧНОГ

Потврде непостојећих фондова

У филијалама Пензијског фонда странке могу одмах и бесплатно да добију потврде ради остваривања неких других права, али неретко тежи део посла тек предстоји...

Пензијски фонд је једна од ретких институција у којој сви грађани, па чак и они који у Србији нису остварили ни дана стажа, могу бесплатно и одмах, на самом шалтеру, да добију разне потврде које су им потребне да би остварили право у некој другој институцији: да би добили материјално обезбеђење, повластице за возњу, олакшицу за плаћање рачуна, ослобађање од партиципације, листинг за визу...

Међутим, странке често траже потврде какве Фонд, по природи ствари, не може да им изда, што ствара непотребне гужве и нервозне реакције. Ради се, наиме, о томе да грађани неретко у Фонд буду послати са погрешним, застарелим обавештењима којима се траже, на пример, потврда „да се не задужује пензијско

тражиле да прибаве потврде непостојећег органа – Фонда земљорадника и Фонда запослених.

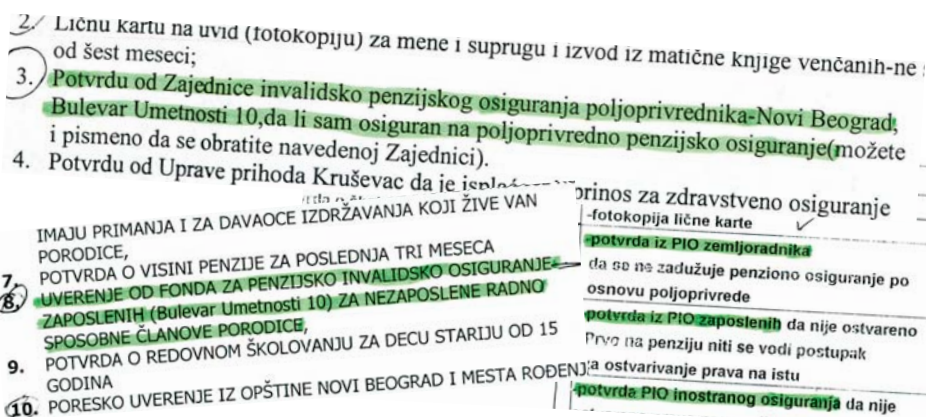
Пошто, као што је познато, од 1. јануара прошле године ранији засебни фондови запослених, самосталних делатности и пољопривредника више не постоје, већ послују као обједињени, јединствени Републички фонд за пензијско и инвалидског осигурања, јасно је да никако није могуће издати тражене потврде под старим називима. Грађанима се то на шалтерима и објасни, а затим се издају потврде јединог легалног Фонда ПИО. Проблем, међутим, постаје озбиљнији када странке сутрадан поново, по други пут, стану у ред пред шалтер да би, сад већ на ивици стрпљења, раднику с друге стране објаснили да орган који их шаље „не признаје потврду под

Службено разјашњење

У ситуацијама када неке институције и фирме (које, очито, нису ни чуле да су некадашњи фондови интегрисани у један фонд) добију потврде с називом органа другачијег него што су тражиле, било би уобичајено, а и прописано је, да се Пензијском фонду упутује службено допис на који је Фонд, у оквиру пружања правне помоћи, дужан да одговори, да разјасни ситуацију и донесе одговарајуће уверење или обавештење органу који му се писмено обратио. Нажалост, то се најчешће не догађа, већ се грађанима и даље дају погрешна упутства, па тако из истих институција и предузећа, нарочито неких комуналних, упорно стижу захтеви које је немогуће удовољити.

Штавише, у Београдску филијалу долазе грађани из разних места Србије, упућени да ту траже потврде од Фонда самосталних делатности и Фонда земљорадника, иако су могли да их добију у филијали (јединственог) Републичког фонда ПИО у местима где живе. Пре неколико дана, рецимо, пред шалтер Службе у новобеоградском Булевару уметности стигла је и средовечна странка из Варварина (удаљеног око 200 километара), са захтевом да јој се изда потврда непостојећег органа – Фонда земљорадника, ради регулисања права на здравствено осигурање. Неколико сати путовања и путни трошкови нису били препрека да се стигне до шалтера и добије жељена потврда, али у њеном заглављу никако није могао да стоји назив некадашњег већ садашњег органа – Фонда ПИО. Остаје дилема да ли ће Завод за здравствено осигурање у Варварину прихватити такву потврду или ће можда ипак упутити странку на још једно путовање у Београд.

С. Марсенић

осигурање по основу пољопривреде“, и то – од Фонда земљорадника који више не постоји, или потврда такође непостојећег органа – ПИО запослених, да није покренут поступак или остварено право на пензију.

Само током протекле седмице пред новобеоградским шалтерима Фонда ПИО било је бар десетак странака којима су поједине установе и фирме

новим називом“ већ да искључиво и упорно захтева – две одвојене потврде од два непостојећа фонда!

Не зна се увек ко пије, али се добро зна ко плаћа – то су грађани који су, не својом вољом, доведени у ситуацију да не знају куда даље и коме да се обрате да би добили једну обичну потврду коју компјутер одштампа за мање од минута!

ФИЛИЈАЛА БОР – ЧЕКА СЕ НОВИ ПОСЛОВНИ ПРОСТОР

Канцеларије – и шалтер и архива

За ову годину планирано отварање испоставе у Доњем Милановцу

Просторије Борске филијале РФ ПИО налазе се у Бору, у Улици Николе Пашића број 14, али се сви запослени, њих шездесетак, надају да ту неће још дуго остати. Наиме, простор је потпуно неодговарајући потребама филијале и странака које долазе да би остварили права из пензијско-инвалидског осигурања. Један од многобројних проблема је и то што у згради не постоји шалтер сала, каже Љиљана Јовановић, директор Филијале Бор:

– Странке примамо у пиларници која је уједно и архива, али и у канцеларијама, сваког радног дана од 8 до 12 часова. Друго решење за сада не постоји. Једини излаз видимо у добијању дозволе за израду главног пројекта за реконструкцију пословног простора у Улици Моше Пијаде број 16 и то би било једино право решење за проблем простора који сада имамо – сматра Љиљана Јовановић.

Борска филијала, са испоставама у Неготину, Кладо-

ву и Мајданпеку, обухвата 47.020 осигураника и 32.430 корисника. Велика је разумејност филијале, што отежава комуникацију а људима ствара велике трошкове превоза. Зато се планира отва-

од две трећине, има стаж са увећаним трајањем што знатно отежава и успорава решавање предмета. Још једна отежавајућа околност јесте да су скоро половину захтева предали инвалиди

заради. За предузећа која раде на подручју наше филијале карактеристично је и то да се проблем вишка запослених врло често решава социјалним програмима, што доводи до великог броја нових захтева одједном. Иначе, што се самосталаца и пољопривредника тиче, њих на нашем подручју заиста нема много (око две хиљаде занатлија и веома мало сељака) тако да њихов долазак у Фонд скоро да и нисмо осетили. Ми смо рударско подручје и то је оно што је карактеристично за нас – објашњава Љиљана Јовановић.

У 2008. години примљено је 6.217 захтева, а донето 6.871 решење. За ову годину и Борани планирају знатно повећање ажурности: зацртали су да 90 одсто захтева треба да буде решено у законском року од два месеца. А посао око сређивања архиве, микрофилмовања и скенирања чека и њих као и све остале.

Љиљана Јовановић

рање још једне испоставе у Доњем Милановцу јер би то бар делимично ублажило проблеме. А њих није мало, каже наша саговорница:

– На територији Филијале Бор послују рудници бакара у Бору и Мајданпеку, у којима је запослено више од 60 одсто осигураника. Велики број њих, више

друге и треће категорије којима се утврђује накнада због ниже зараде на другом одговарајућем послу, што све компликује поступак и утиче на дужину чекања решења. Додатно се ситуација компликује тиме што послодавци, као уосталом и у другим филијалама, касне са подацима о стажу и

В. А.

ФИЛИЈАЛА ЗРЕЊАНИН – ОРГАНИЗОВАНЕ ДВЕ ПРИЈЕМНЕ КАНЦЕЛАРИЈЕ

Највише М-4 образаца

Добри резултати и у решавању захтева за остваривање права из ПИО, а ускоро и испоставе у Новом Бечеју, Новој Црњи, Житишту и Сечњу

У центру Зрењанина, тик уз чувени „Водоторањ“, у Улици краља Александра Карађорђевића I 2а, налази се седиште Зрењанинске филијале Републичког фонда ПИО. Филијала је, осим за општину Зрењанин, надлежна и за општине Нови Бечеј, Житиште, Сечањ и Нова Црња, а 62 запослена услужује 71.650 осигураника и 42.830 корисника права из овога региона. Зграда Филијале је укњижена крајем прошле године као власништво (у идеалним половинама) филијала РФ ПИО и Републичког завода за здравствено осигурање, а ове године биће урађено и етажирање објекта.

Корисници услуга послове могу да обављају радним данима од 8 до 13 часова, на два шалтера у шалтер сали и у две пријемне канцеларије (број 22 и 23) на првом спрату. На једном шалтеру раде се послови и примају поднесци из области матичне евиденције (пријаве и одјаве...), а на другом из остваривања права из ПИО.

Према речима Милана Звекића, директора Зрењанинске филијале, пријемне канцеларије су организоване ради пружања стручне помоћи грађанима, а ту се решавају и њихови текући проблеми. У једној од канцеларија баве се проблематиком из области исплате пензија и финансија, а у другој остваривањем права из ПИО. Рецимо, у прву канцеларију странке одлазе када добију решење о пензији да би се договориле о начину исплате пензија (на кућну адресу или текући рачун, на пример),

Милан Звекић

а ту се оверавају и административне забране, издају се разна уверења и добијају све потребне информације из ове области. У другу канцеларију странке долазе пре подношења захтева за пензију и ту добијају пуну правну помоћ и савете, на пример како да регулишу недостајући стаж кроз члан 15, проверава се колико имају признатог стажа осигурања, а ту се издаје и листинг о стажу.

Да би приближили услуге и грађанима осталих општина, руководство Филијале планирало је да у њиховим седиштима отвори испоставе. У Новом Бечеју и Новој Црњи све је већ спремно за почетак рада у пуном капацитету, само се, пословично, чека одобрење из „Телекома“; у припремној фази су и просторије у општинама Житиште и Сечањ.

Радници Зрењанинске филијале су посебно поносни на резултат постигнут лани у прикупљању података о зарадама и стажу осигураника (М-4 образци). Јер, ако се изузме Филијала Кикинда која спада у ред мањих – по броју осигураника, остварили су најбољи проценат у оквиру Покрајинског фонда. Добро је рађено и у решавању захтева за остваривање права из ПИО: од 13.297 захтева примљених прошле године и 2.797 пренетих из 2007, решено је укупно 14.687.

Милијана Живановић, начелница Одељења финансијских и опшних послова, истиче да су радници у исплат-

ној служби, у последње време, све више запослени спровођењем судских решења о обуставама из пензија. Вероватно је и то „тековина“ глобалне кризе – изгледа да и пензионери све теже измирују финансијске обавезе, иако су познати као најревносније платише комуналних рачуна.

Јасмина Живовић, начелница Одељења за ПИО, приметила је да референти највише времена потроше приликом решавања захтева из ПИО категорије пољопривредних осигураника. Сматра да је то последица њихове приличне неинформисаности о правима и обавезама из ПИО, као и о

Зграда Социјалног у Зрењанину

начину како да их остваре. Стога мисли да би стручњаци из Фонда ПИО требало да се прикључе организованим трибинама намењеним паорима у њиховим местима становања да би их што више образовали о правима из области ПИО. Она сама пријављује се као добровољац – ако та идеја заживи.

Милан Звекић каже да је за теже болеснике, због измене режима саобраћаја у центру града, зграда Филијале постала скоро неприступачна за долазак на инвалидску комисију.

У овој години, да би се решио проблем недостатка простора, планирано је и реновирање дела шалтер сале и изградња савременог депоа за одлагање предмета да би били приступачнији радницима и боље сачувани.

Мирослав Мектеровић

Део предвиђен за депо

Они (не) могу да чекају

Када би сви старији од 60 година пожелели да уђу у дом, у Србији би за један кревет конкурисало више од 175 људи

Србија се већ почетком века сврстала међу десет најстаријих земаља у свету а, нажалост, тренд старења је настављен. Отуд је све већа потреба за најразличитијим облицима збрињавања старих људи, поготово што се повећава и број сиромашних међу њима – са 17,7 одсто (2002) на 25,3 одсто (2007).

Тренутно, постојећи облици збрињавања, пре свега институционални капацитети (здравствени и домски), али и неопходне сервисне услуге (помоћ у кући и др.) остарелих особа нису довољни, неадекватно су територијално распоређени и, по правилу, недоступни су најугроженијима и најсиромашнијима. Према

Драгана Динић

подацима стручне едиције Геронтолошког друштва Србије („Детекција и хранитељство старијих људи“), 45 државних установа (домова) са укупно 9.583 лежаја за старе, девет установа које пружају услуге психички оболелим одраслим и старим лицима и шест званично регистрованих приватних домова са 188 лежајева, као и програми плаћања туђе не-

ге и неге у кући, показали су се недовољним. Теоретски гледано, када би сви старији од 60 година пожелели да уђу у дом, за један кревет би конкурисало више од 175 људи, наводи Драгана Динић, секретар ГДС, додајући да мрежа геронтолошких капацитета и услуга не задовољава потребе старијих, а посебно не досеже до старијих у забаченим селима, до оних који су у најдубљем сиромаштву, који су неинформисани, често без сталних прихода, са условним смештајем, којима је неопходна стална нега у кући или бар вишечасовна помоћ.

Према истраживању Амитија, удружења које се бави старима, свакој четвртој особи старијој од 70 година потребан је неки вид помоћи за свакодневно функционисање, каже председник тог удружења Нада Сатарих, док је услуге помоћи у кући и услуге клубова (дневних центара), које финансирају градови односно општине, користило око 30.000 старијих људи (око 23.000 услуге клубова и око 7.000 помоћ у кући).

Иако је помоћ у кући старим лицима обавеза локалних самоуправа, Министарство за рад и социјалну политику од 2007. године настоји да подстакне бржи развој ових услуга кроз про-

јекте јавних радова (ангажовањем незапослених жена са евиденције Националне службе за запошљавање као геронто-домаћица) и програме Фонда за социјалне иновације (где конкуришу локалне самоуправе, односно месни центри за социјални рад). Захваљујући таквом финансирању, пројекти помоћи и неге у кући за старе развили су се, од тадашњих 58, у 100 општина у Србији, а тамо где је било новца општине су на-

Нада Сатарих

ставиле да финансирају рад геронто-домаћица и после завршетка пројеката.

– У збрињавању старих породични смештај јесте једно од решења, али је сам лично уверен, реално сагледавајући економску ситуацију у земљи, да је приоритет и кључно решење у пружању што већег броја разноврсних услуга – истиче проф. др Мирослав Бркић, помоћник министра за рад и социјалну политику.

Сваки шести на прагу старости

Према попису 2002. године, у Србији (7.498.001 становник) живело је 1.240.505 људи старијих од 65 година (16,54 процента); према процени Републичког завода за статистику, средином 2007. старијих од 65 година било је 1.271.304 – 17,22 одсто у укупном становништву.

Домаћица за 624 динара

У Београду, за кориснике чија месечна примања не прелазе 5.000 динара помоћ геронто-домаћица је бесплатна, остали плаћају сразмерно примањима. Пун износ партиципације за један сат рада геронто-домаћице износи 26 динара, односно 156 динара недељно (три пута по два сата), а месечно 624 динара. Геронто-домаћица помаже у личној хигијени и чишћењу куће, набавци лекова и хране, кувању, у шетњи, пеглању, разговара са усамљенима...

Лиценца

Израда стандарда за пружање услуга има циљ да, осим надлежних центара за социјални рад, у ову област укључи и приватни сектор, НВО, поједине установе... који би били лиценцирани од одређеног тела, највероватније надлежног Министарства за рад и социјалну политику. Један од предлога је да непосредну бригу о кориснику води друга породица (сада је важећи термин хранитељска породица). Склапањем уговора између центра за социјални рад, непосредног даваоца услуга (друге породице) и корисника, обезбедила би се законитост, управљање услугом и поштовање људских права корисника, каже Лидија Милановић из Републичког завода за социјалну заштиту, члан Радне групе за израду стандарда.

– Постоји идеја да се новим законом о социјалној заштити, који треба да се усвоји до краја године, уведе „наменски трансфер“ који подразумева да Министарство

Мирослав Бркић

одређена средства усмерава ка локалним самоуправама за финансирање услуга помоћи и неге старих лица, и да овај новац из буџета не може да се користи у друге сврхе. Када се утврди правилник о стандардима, на чему увелико ради радна група, он ће бити нека врста подзаконског акта новог закона о социјалној заштити који ће да одреди која стара лица имају право на помоћ, услове које треба да испуњава онај ко пружа услуге, као и квалитет услуга, даваће се лиценца за обављање тих послова, и тада неће бити важно ко их обавља – државни или приватни сектор. Важно је да се услуге пружају према стандардима, што гарантује сигурност и безбедност кориснику.

О могућем „партнерству“ јавног и приватног сектора у пружању услуга слично мисли и Владан Ђукић, секретар за социјалну заштиту у Београду:

– У Београду 667 геронто-домаћица опслужује 2.004 старе особе, на листи чекања је 896 корисника за које би било потребно обезбедити још 298 геронто-домаћица, али за то засад нема новца у градском буџету. За обезбеђење геронто-домаћица не би било проблема с обзиром да се за тај посао пријавило 700 жена. До 31. октобра ове године треба да се припреми и усвоји стратегија развоја социјалне заштите за град Београд и тада ће много тога бити дефинисано. Извесно је да као кандидати за Европску унију ми морамо да развијамо и

Владан Ђукић

укључујемо и јавни и приватни сектор, под условом да испуњава услове и поштује утврђене стандарде. У Београду се тек почело са увођењем јединственог информационог система који

ће нам пружити јаснију слику о броју старих лица, њиховом материјалном стању и потреби за услугама.

Драгана Динић, из Геронтолошког друштва Србије, сматра да је решење за већу бригу о већем броју старих и – у хранитељству:

– Полазећи од тога да Закон о социјалној заштити и обезбеђивању социјалне сигурности грађана из 2006. у члану 30 говори, између осталог, и о смештају у другу породицу, и од „Националне стратегије о старењу 2006-2015“ где се као један од приоритетних праваца

Лидија Милановић

истиче обезбеђивање квалитетнијег живота кроз подршку старима у њиховим домовима, Геронтолошко друштво сматра да стара лица могу квалитетно да се збрину пружањем услуга у хранитељским породицама и уз помоћ геронто-хранитељица.

Разматране су три варијанте хранитељства старих лица: када остарела особа одлази у хранитељску породицу (класично хранитељство), када остаје у својој кући и прима хранитељску породицу код себе и када у кућу остареле особе долази геронто-хранитељица, свакодневно одређено време, или остаје да живи са остарелом особом. Предност ових варијанти је што би корисник остао у свом природном окружењу а хранитељ себи обезбедио додатни приход, здравствено и пензијско осигурање – истиче Динићева.

Миланка Иванчајић

ДРУГА СОС ПРОДАВНИЦА
У БЕОГРАДУ

Хиљаду купаца дневно

„Јабука“ је отворила и другу СОС продавницу у Београду, на Карабурми, у Уралској улици код пијаци, где је грађанима понуђено 420 производа по ценама знатно нижим него у другим маркетима. Хлеб у тој продавници кошта 23 динара, килограм брашна 29, паковање од пет килограма 145 динара, а литар кечапа 89 динара, каже Милена Радуловић, шеф маркетинга „Јабуке“:

– Одлучено је да друга продавница буде отворена на Карабурми јер је то радничко насеље где има много социјално угрожених грађана. Ми смо до сада већ издали више од 10.000 картица за куповину у овим радњама, а штампамо још два пута толико, што говори о великој потреби за њима. Суграђани и даље могу да пазаре уз пензијски чек, или потврду о примањима и личну карту, јер још нису сви успели да подигну картице. Следећа продавница ће бити отворена у Миријеву већ око 20. априла, а током наредних месец-два планирамо да СОС радњама покријемо десет централних градских општина. Следи шест приградских општина, а већ је договорено да ове продавнице буду отворене у Зајечару, Пожаревцу и Младеновцу – објашњава наша саговорница.

У првом маркету овог типа, отвореном пре око две недеље у Булевару краља Александра 532, до сада је пазарило више од 15.000 људи, или око хиљаду дневно. И поред снижавања трговачких маржи, радња добро послује, а отварање нових продавница значи и запошљавање око сто незапослених, истичу у „Јабуци“. **В. А.**

ЛИМАРИЈИ „СЕБАСТИЈАН“ У БАЧКОЈ ПАЛАНЦИ

Посао чека мајсторе

Да би се радило пуним капацитетима одмах потребно 50 радника, а ускоро још стотинак

У време када велики број запослених живи у страху од отказа постоји фирма која стално тражи раднике, али њих – нема. У бачкопаланачкој лимарији „Себастијан“ стално је отворен конкурс за педесетак радника лимарске струке, неквалификованих, квалификованих, и машинских инжењера, каже власник ове фирме Славко Себастијан:

– Некако немамо среће са тим младим људима. Нема их баш много лимарске

струке, али тражимо и неквалификоване, ми ћемо их овде научити послу. А и ако дођу, углавном се не задржавају дуго. Када схвате да је посао у производњи и по сменама, траже нешто боље и лакше. А нама треба бар још 50 радника што пре. Сада имамо 155 запослених и тешко је организовати рад у две, а о три смене да и не причам. Са 300 запослених радило би се оптимално, могао би посао да се организује у три смене и да се

максимално користе капацитети. Јер, улагања у опрему и машине су велика, па је циљ да буду потпуно искоришћени, а не да имамо празан ход. То би значило већу производњу, а наравно и бољу зараду радницима – објашњава Себастијан.

Лимарија „Себастијан“ послује под овим називом четири године. Тада је за 100.000 евра приватизовано друштвено предузеће „Јединство“ које је запошљавало 230 радника и дуговало 650.000

евра. Нови власник је исплатио сва дуговања, између осталог и неплаћене доприносе за ПИО па су сви који су имали услове могли да оду у заслужену пензију, 18 је проглашено технолошким вишком, узели су отпремнину и отишли, док је 115 радника потписало споразумни раскид радног односа. Они који су остали, раде и данас и задовољни су ту где су, каже Горан Поповић, председник синдикалне организације у фирми:

– Не могу да кажем да је од почетка све текло глатко. Очекивали смо да нови власник преко ноћи подигне плате и ја сам, као синдикалац, првих годину дана стално то од њега тражио. Он је, међутим, тврдио да прво морамо да зарадимо, па онда да делимо и коначно смо и ми схватили да је у праву. У време приватизације имали смо око 100 евра просечну плату која је била и нередовна, а сада је просек 400 евра и плате су увек на време. Поред тога, услови за рад су стварно добри, радници су заштићени одговарајућом опремом, тако да нам се стрпљење исплатило – задовољан је Горан Поповић.

Борис Блум, менаџер, Софија Љубичић, СССС, Нада Санчанин, директор, Славко Себастијан, власник, и синдикални представници Љубиша Тановић, Горан Милић и Горан Поповић

Да би се ово постигло било је потребно много више од исплате дугова. За четири године у производњу је уложено око три милиона евра: у реновирање просторија, набавку нових, савремених машина за обраду лима, возни парк...

– Радници су, кад сам дошао, очекивали да газда донесе џак пара и да дели. Ја сам им рекао да газда хоће да донесе џак пара, али да ће их уложити у опрему, у услове за рад, у производњу, па кад зарадим, онда ћемо и да делимо. Нису у почетку били баш задовољни, они који нису хтели да чекају и отишли су (прве две године нико није отпуштен како је и било договорено приликом куповине предузећа), али они који су

Школовати лимаре

– Инвестиције су велике и неисплативо је радити само у једној смени, а нема радника лимарске струке. Ако их и има у Србији, нису спремни да се преселе због посла. Зато се и договарамо са општинским властима да се у овдашњу средњу школу упише једно одељење ученика лимарске струке. Они би могли да имају праксу у нашој фирми и обезбеђен посао по завршетку школовања – **предлаже решење Славко Себастијан.**

а продају у Немачкој. У Хрватској смо број један на тржишту, тако да 80 одсто

Уложено и у опрему и у заштиту радника

остали сада су задовољни и знају да их чекају и бољи дани. Јер, ево већ за месец-два стиже нова машина, вредна 400.000 евра, која ће обезбедити још посла. Ми имамо производњу и у Загребу и у Мађарској,

овдашње производње тамо пласирамо, а српско тржиште освајамо. Планирамо да отворимо продавнице у Новом Саду и Београду – оптимиста је Славко Себастијан.

Весна Анастасијевић

У ОЖКОВИЦИ, СЕЛУ КОД НОВЕ ВАРОШИ

Ветрови пале сијалице

Откако је пре три године решио да укроти планинске ветрове и њихову снагу упрегне у ветрењачу, пензионер Остоја Смиљанић (56) из села Ожковица код Нове Вароши не стрепи од олуја и снегова који знају да помрсе и покидају жице и из земље извале црвоточином оштећене бандере. У данима када због хаварија на електропроводима село остане у мраку, иза његових прозора и даље чкиљи сијалица. Засијају тада и лампиони окачени о жицу дуж стаза које воде до помоћних објеката у дворишту.

У шљивику испод куће, високо у брдима изнад Златарског језера, Смиљанић је на око шест метара висок стуб прикачио елису и први у Златиборском округу кренуо да уз помоћ ветрова производи нисконапонску струју. Елисама, распона три и четири метра, које на стуб поставља наизменично прилагођавајући се јачини ветра, Смиљанић за сада успева да подмири сопствене потребе за осветљењем, а када ускоро угради подизач напона, ветрењачом ће моћи да покреће и мање кућне апарате.

– Ветрењача за сада не доноси неку велику уштеду у буџету, што није ни толико важно, јер сам се овог посла прихватио првенствено из задовољства, али и зато што ми је дојадило да седим у мраку током честих нестанака струје – каже Остоја Смиљанић, аутоелектричар у пензији.

У дворишту Смиљанића елиса се први пут завртела пре четири деценије, још у време када су се у селима на падинама Муртенице ноћи проводиле уз петролејку и свећу. Али, пионирски посао Остојиног оца Александра на производњи електричне енергије помрсили су планински ветрови који у овим крајевима веома често имају разорну моћ: олуја је једнога дана поломила ветрењачу, после чега се Александар, како се тада у селу говорило, „мануо ћораво посла“.

– И поред подозрења комшија, одлучио сам да кренем очевим стопама. Најпре сам се носио мишљу да на сеоском потоку подигнем мини електрану, али сам одустао због малог протока воде. Након једног новинског чланка вратио сам се породичној традицији и ветрењачама: ступио сам у контакт са групом инжењера из Новог Сада, наручио пројекат и до сада у ветрењачу, не рачунајући сопствени рад на изради појединих делова, уложио свега неколико стотина евра – каже Смиљанић.

Остоја Смиљанић

Жељко Дулановић

ДА ЛИ ОБОЛЕЛОМ ОД РАКА ТРЕБА РЕЋИ ДИЈАГНОЗУ

Лажне отпусне листе

Родбина често тражи од лекара да сакрије истину да би болесника спасла од малодушности и губљења воље за животом

Иако, нажалост, и код нас све више људи оболева од малигних болести, у нашем здравству још није искристалисано мишљење – да ли таквом болеснику треба рећи истину, или му треба саопштити само прогнозу болести, „лепо упаковану“ и без дијагнозе.

Постоји стална бојазан од реакције пацијента на ружну вест, могућност да падне у депресију, изгуби сваку жељу и вољу за животом. Отуд није нимало чудно што родбина често тражи од лекара да њиховом члану породице прећу-

ти дијагнозу и изда лажну отпусну листу.

Избегавање да се медицински зналци озбиљније посвете овом осетљивом питању правдано је чињеницом „да смо Балканци који се нерадо суочавају с лошом прогнозом о властитом здрављу“. Први пут се о овој осетљивој теми отворено говорило јуче, 14. априла, на састанку Канцеролошке секције Српског лекарског друштва. Психоаналитичари, неуропсихијатри, онколози, психотерапеути и клинички дефектолози покушали су да разјасне многобројне недоумице, као што

Владимир Ковчин

Шест незаобилазних тема

На састанку Канцеролошке секције СЛД, о „Психичкој трауми као путу ка соматизацији“ говорила је Орјенка Матковић, психоаналитичар и психосоматичар из Института за психосоматику „Pierre Marty“ из Париза, а тема Мирјане Јовановић, неуропсихијатра из Института за ментално здравље у Београду, била је „Етички и психолошко-психијатријски аспекти саопштења истине о раку“.

Тему „Колико је истине превише?“ образлагала је др Биљана Кукић, супспецијалиста онколог и гастроентеролог из Института за онкологију у Сремској Каменици. Задужена да појасни „Психолошку подршку родитељима деце и адолесцената који су оболели од малигних болести у различитим фазама лечења“ била је Тамара Кликовац, психолог и породични психотерапеут из Института за онкологију и радиологију Србије. „Едукацијом особа оболелих од малигних болести – психосоцијалном подршком у онколошком третману“ бавила се Ана Ђурђевић, клинички дефектолог из исте здравствене установе, док је о начину на који саопштити лошу вест присутне упознала Виолета Ристић-Ћаловић, психолог у КБЦ „Божанијска коса“.

су, на пример, да ли је у интересу пацијента да зна да болује од рака, ко треба да му саопшти од чега болује – да ли је то лекар који га лечи, тим медицинских стручњака, рођак или њему блиско биће.

Прим. др сц. мед. Владимир Ковчин, начелник Службе онкологије с Дневном хемиотерапијском болницом у КБЦ „Божанијска коса“, сматра да се онколошком пацијенту не сме прећутати истина, на шта обавезује и закон. Али...

– На основу важећих прописа у српском здравству, лекар је дужан да оболелом од рака саопшти дијагнозу и прогнозу болести,

али – ако то неће утицати на исход лечења. Проблем је једино што немамо психијатра који се бави онкологијом и који би био меродаван да процени, на основу структуре личности, да ли неком треба рећи да болује од рака или то треба прећутати. Доказано је да лечење много боље тече кад неко од стручњака који се бави психосоматиком ради с оваквим пацијентима. По неком искуству, сви лекари који поставе дијагнозу избегавају да оболелом кажу истину. Прећуштају да то сазна кад дође на конзилијум. Јер, тада истина не може бити скривена пошто му мора бити одређено узимање цитоста-

Зависи где живите

Дијагноза карцинома увек представља шок за пацијента, али какве ће му бити шансе за излечење не зависи само од врсте тумора и начина лечења, већ и од земље у којој живи. На то указују статистички подаци: Мајкл Колеман, с тимом из Лондонске школе хигијене и тропске медицине, упоређивао је податке о томе колико је пацијената од два милиона оболелих од рака у 31 земљи (неким чланицама Европске уније, Америци, Канади, Јапану, Аустралији и три земље у развоју, Куби, Алжиру и Бразилу) живело пет година након што им је постављена дијагноза; праћени су оболели од рака дојке, црева и простате.

Показало се, на основу дотадашњих искустава, да оболели од рака дојке и простате највише шансе да преживе имају у Америци, док рак црева највише успеју да „преболе“ пацијенти у Јапану (мушкарци) и Француској (жене), а велики број оболелих преживи и у Канади и Аустралији.

Рак дојке у Америци преживи 84 одсто пацијенткиња, у Јапану 82 и у Француској 80 процената; у Немачкој 75 одсто пацијенткиња преживи првих пет година након дијагнозе рака дојке и на основу тога ова земља је на 15. месту.

Мушкарци оболели од карцинома простате имају најбоље изгледе у Америци, потом у Аустрији, Канади и Аустралији.

Код рака дебелог црева 56 одсто жена живи пет година након дијагнозе, док је постотак преживелих нешто мањи код мушкараца – 52. Америка, са 60 одсто преживелих пацијената оба пола, налази се на првом месту, а следе Француска, Шпанија, Јапан, Аустралија и Канада.

Алжир је по броју преживелих на последњем месту, без обзира на то о којој врсти рака је реч. Тим, у којем је сарађивало више од 100 научника, установио је, такође, да се у богатим земљама много раније и успешније постављају дијагнозе оболелима од рака и они се успешније лече јер се улаже много новца у савремене медицинске апарате што пружа већи изглед оболелом да преживи.

тика. Тако се он нађе у чуду, не зна о чему се ради, зашто треба да прима цитостатике. У Сједињеним Америчким Државама се, рецимо, кривично одговара уколико се од тако тешког болесника прикрије истина, сматра се да он има право да благовремено разреши проблеме, врати дугове, среди породични живот – каже др Ковчин.

Чини се да и лекарима-дијагностичарима, као и породици и пацијентима, мањка храбрости да се ухвате укоштац с истином која, извесно, за сталног пратиоца има мању или већу – трауму. Да ли је заиста тако, ускоро би могло да се поузданије сазна. Наиме, с овог скупа потекла је и идеја да

се анкетају лекари и медицинске сестре који брину о онколошким пацијентима, студенти медицине, фамилија, људи који су имали искуство с оболелима од рака, људи који нису имали овакво искуство и сами пацијенти... и да сви они кажу шта мисле о саопштавању праве дијагнозе и начину на који то треба да се учини.

Многобројна питања из анкете односе се и на еутаназију, њену легализацију, опасност од злоупотребе, ко је тај који одлучује о примени еутаназије, ко је спроводи и у којим случајевима. Па, кад се зброје одговори, бар ће се знати преовлађујући глас јавности, односно оног дела који буде учествовао у анкети.

Татјана Кршић

ПОКЛОН УЖИЧКОЈ БОЛНИЦИ

Рачунар од синдиката

Организација синдиката Регионалне привредне коморе у Ужицу поклонила је персонални рачунар Онколошком одељењу Болнице.

Саша Савић, председник Организације синдиката у Комори, истиче да је ово симболична помоћ здравству, а биће их и убудуће.

Малигне болести су на другом месту по броју пацијената у 10 општина Златиборског округа и на Онколошко одељење ужичке Болнице долази више од четири хиљаде пацијената са овог подручја, мада се зна да нема довољно радног и смештајног простора, а недостаје и потребна опрема. Тренутно недостају три компјутера, а пацијенти се често смештају на друга одељења, па је тако отежан увид у њихово лечење.

Онколошки диспанзер у Ужицу постоји четврт века и редовно води евиденцију о контроли сваког пацијента.

Б. М.

У ПРИЈЕПОЉУ РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР

Мељу игле и шприцеве

У Болници у Пријепољу почео је да ради један од 38 регионалних центара у Србији за третман инфективног медицинског отпада из здравствених установа.

Опремену за стерилизацију и млевање отпада, у адаптираним просторијама старе болничке мртвачнице, обезбедили су Министарство здравља и Европска агенција за реконструкцију и развој. Амбуланте и одељења су снабдевени специјалним посудама и кесама за одлагање игала, шприцева, употребљених завоја и другог медицинског отпада, а набављено је и возило које ће два пута недељно довозити отпад из домова здравља и болница у Прибоју, Сјеници и Новој Вароши.

Опрема за третман медицинског отпада

– Све се стерилише на 140 степени Целзијусових, а затим меље у дробилици и, као потпуно еколошки безбедно и по здравље нешкодљиво, одлаже на депонију комуналног отпада. Специјалну обуку за стерилизацију медицинског отпада прошла су три радника болнице – каже Раде Веруовић, регионални менаџер за управљање медицинским отпадом.

У оквиру овог пројекта биће решен и проблем органског отпада. Према недавно склопљеном уговору, ткива и органи одстрањени у оперативним захватима стављаће се у замрзиваче и одвозити у Ужице, где ће се на посебним местима закопавати. **Ж. Дулановић**

САВЕТИ ИСКУСНЕ ДОМАЋИЦЕ

Брз и здрав доручак

Доручак од житарица је најбоља комбинација за старије људе. Сплљштена осушена зрна пшенице, јечма, овса и ражи (обично их зову пахуљице) могу да се купе у продавницама здраве хране и цена је око 10-20 динара за сто грама, а то је довољна количина за један оброк једне особе. Паковања појединих врста житарица могу да се купе и у другим продавницама, али су, ваљда због паковања, нешто скупља.

Неко пахуљице само прелије јогуртом или топлим млеком и, кад мало набубре, поједе. Ако желудка реагује, пахуљице треба кратко прокувати, на пример са мало воде, па кад се прохладе, додати јогурт или их скувати у млеку. По жељи, може се додати кашичица меда, жутог шећера или мало сувог грождја.

У продавници може да се купи мусли – готова мешавина житарица и разних семенки (бундева, сунцокрет), сушеног воћа (кајсије, грождје, суве шљиве), коштуњавог (орах, бадем, лешник) или чоколаде. Јефтинији мусли се може направити у кућној режији тако што ће се купити пахуљице, семенке и воће по избору, помешати и оставити у стакленим теглама с поклопцем. Наравно, поједине врсте плодова (орах, лешник...) треба уситнити, што се може учинити и са семенкама ради лакшег варења.

Предности доручка од житарица и ових плодова јесу што се лако вари, брзо се припрема, није скуп, а можда је најважније богатство корисних састојака различитих минерала, витамина, влакана.

Вероватно није привлачно да се седам дана у недељи једу само житарице, па у поједине дане треба користити нешто друго, на пример качамак с млеком или младим сиром, проју; два тврдо барена јајета (ко има проблем са холестеролом, изоставља жуманце); интегрални хлеб премазан џемом или медом; ретко, виршле са сенфом, уштипке или прженице од интегралног хлеба посуте сусамом. При том, по избору, пити чај, млеко, јогурт, кисело млеко или цеђени сок од воћа.

Вероватно није привлачно да се седам дана у недељи једу само житарице, па у поједине дане треба користити нешто друго, на пример качамак с млеком или младим сиром, проју; два тврдо барена јајета (ко има проблем са холестеролом, изоставља жуманце); интегрални хлеб премазан џемом или медом; ретко, виршле са сенфом, уштипке или прженице од интегралног хлеба посуте сусамом. При том, по избору, пити чај, млеко, јогурт, кисело млеко или цеђени сок од воћа.

Јела од кукурузног брашна

Поред качамака и проје, од овог брашна могу да се праве и друга јела, као на пример:

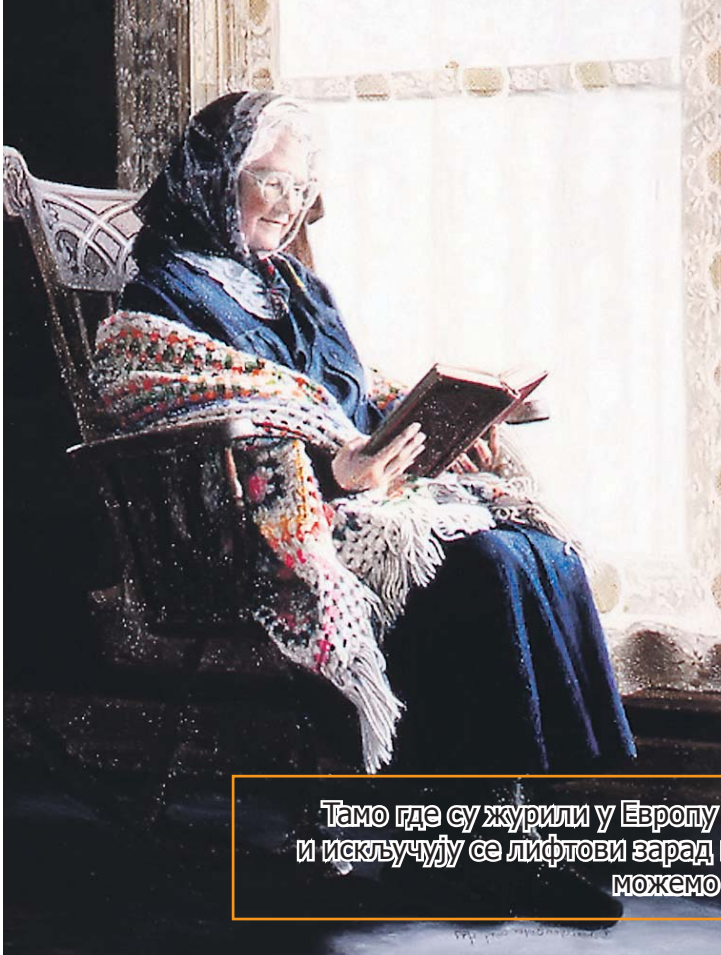
- У 1 л млека скувати 300 г кукурузног брашна уз непрестано мешање. Кад се мало прохлади, умешати 50 г струганог сира, 30 г бутера или маргарина, по пола кашичице млевеног белог бибера и соли и два јајета. Преручити у подмазану модлу за куглоф и пећи на 160 степени пола сата. Печено преручити на округлао тањир и у средину – у празни део, ставити печурке припремљене на следећи начин: на једној кашици уља пропржити пола главице црног лука да омекша, додати 300 г исецканих печурки и пирјанити док не омекшају, а при крају додати чен ситно сецканог белог лука, кашику сецканог свежег зачинског лишћа и по пола кашичице млевеног бибера и соли.

На празне делове тањира око венца од кукурузног брашна, поређати краставчиће или нешто друго.

- Измешати 300 г кукурузног брашна, два жуманцета, 100 г струганог или измрвљеног сира и 20 г бутера или маргарина, па смесу попарити кључалим млеком да се добије густа маса. Умешати снег од два беланцета и кувати у подмазаном суду на пари (посуду са јелом ставити у посуду са водом па у рерну). Служи се топло са киселим млеком.

- Скувати гушћу паленту према упутству на кутији инстант паленте (ставити мало мање воде); у још топло умешати 150 г кајмака и изручити у плитку посуду или плех и ножем поравнати да се добије дебљина око три сантиметра. Кад се охлади, чашом или модлама за колаче вадити мале погачице, а може се и ножем исећи на коцке (3x3). На средину погачице шприцом за украшавање торти нанети мало надева. Надев направити од мешавине 250 г сремског меког сира, 100 г млевених ораха и мало сецканог першуна. Уместо ораха, могу да се ставе млевена печена зрна сунцокрета, бундеве, pistaћа, кикирикија...

Пензионерка Кова

Тамо где су журили у Европу сада посланици сами уводе порез на своје плате и искључују се лифтови зарад штедне струје, а ми, кад нас неће, сад, ко власт, можемо како хоћемо, а хоћемо да се ничег не одрекнемо

ПРИЧАЛА МИ МОЈА БАКА

Широка народна леђа

Баш сам се, дете моје, неки дан обрадовала кад сам у новинама прочитала да су на сајму у Београду већ првог дана продати најскупљи модели аутомобила. Помислила сам како су наши политичари ипак у праву, мада их сви критикују због лошег планирања, и да криза стварно неће доћи у Србију. То што је за који динар поскупело ово ил' оно и није много, то народ ионако купује сваки дан. Али, истрести из џепа 90, 100, 150 или 180.000 евра за ауди, BMW или неки џип, не би се ни у европским државама многи усудили! Јер, тамо је криза, и пази се на сваки евро. У Грчкој су посланици сами себи увели порез, а и плате су им замрзнуте до краја године. У Румунији у јавним установама чак и лифтове искључују (раде само по два сата пре и два по подне) да би уштедели на рачунима за струју.

То им је кад су хтели у Европу! Нама су лепо рекли да се не надамо ускоро, и ми сад можемо како хоћемо. Не дамо ми наших 25 министара, четири потпредседника, 50 заменика, 150 државних секретара, 500 секретарица и возача и 50.000 запослених у државној администрацији; чуваћемо и наших 250 посланика и њихове плате, паушале, дневнице и друга примања; заштитићемо и наше директоре ЈАТ-а, Телекома, ЕПС-а, Транснафте, ПТТ-а, Аеродрома и друге са подужег списка, којима смањују

плате на само 186.000 динара. Ваљда ће им оставити те њине бонусе, дневнице и друга ситна примања да се покрпе за неко време док не смисле друге изворе прихода – по закону, као и до сада.

Јер, како бисмо ми, чедо моје, без наше власти? Или да, не дај боже, гледамо како се само комшијски премијер воза у лимузини вредној преко пола милиона евра, док објашњава синдикалном пучанству како се мора штедети. Њему је тај блиндирани ауто купила његова странка, а једном нашем је страначки симпатизер позајмио скупи џип. Тај мали, пошто се сваки месец бори како да плати кирију од 2.500 евра за изнајмљену вилу, изјавио је да не може да се воза на магарцу. Таквих џипова је мало у земљи Србији, а магараца за возање колико хоћеш! Дуго је овај мали крио име тог свог симпатизера јер се ваљда плашио да тог не притисну порезници и провере колико даје у државну касу.

Није требало да се толико снебива. Да је питао мене, Милесу, ил' било коју другу бабу, свака би му рекла да не брине. Неће порезници њега и сличне. Неће њих ни суд ни иједан орган прогањати. Чим неко зуцне против њих, макар говорио истину, они ома туже за увреду части. Њини адвокати су добро плаћени, али не издају фискалне рачуне да се не би знало колико то кошта, а и да ућаре онај

ПДВ. Е, сад, не знам, љуби те баба, 'оће л' држава успет да њима и докторима, и осталима који су се досад провлачили, уведе фискалне касе. Али, кад су натерали удружења пензионера да од своје цркавице купују фискалне касе, ваљда ће и њих.

Не знам, дете моје, да л' због година ил' моје неукости, не могу да схватим шта ова наша влада хоће. Ево, сачувала сам новине у којима председник каже: „Не треба много памети да би се закључило да Србија треба да има 12 или 13 министарстава!“ Један министар поручује да за ефикасан рад владе не треба више од 15 министарстава, слично изјављују још неки, али већина других ћути, и не да. Не да своју фотељу, не испушта свој део коалиционог колача. Ту је таква прецизна математика, чедо моје, да се на децимале иде. Ако макну иједног, оде тешко склопљена влада. Јер, да је мања влада могућа, таква би ваљда била направљена одмах после избора. И народ то не треба да схвата као олако трошење пара пореских обвезника, него да буде захвалан што су рогови смештени у врећу.

Зато, нека штеди на храни и одећи, води и струји, греву и лековима... Нек плаћа порезе и прирезе и све што држави и њеним мудрацима треба.

До једном.

Унука Ика

НАШ СЕВЕРНИ СУСЕД ПОНОВО СУОЧЕН
С НЕМИНОВНОШЋУ РЕФОРМЕ

Пензионерима добро, држави није

Светска економска криза је жестоко
погодила Мађарску, стављајући у нови
фокус дарежљивост пензијског система

Томаш Сабо је четрдесетогодишњак – дакле релативно млад човек – који је прошле године имао саобраћајну несрећу: док је мотоциклом путовао на посао, аутомобил који му је долазио у сусрет изненада је прешао на његову страну и дошло је до судара.

Последице, срећом, ни су биле велике: Сабо је брзо изашао из болнице, али једна „успомена“ на судар је остала – зглоб десне ноге му је само делимично покретан, па не може да хода као пре него шепа. То значи да не може да сто одсто ради оно што је радио пре несреће. Сабо је, наиме, возач камиона.

Могло би, наравно, да се преквалификује, да ради у некој канцеларији, да буде портир или слично, али зашто би. Сабо је управо предшалтерима мађарског социјалног осигурања, са свим папирима који су неопходни да би добио решење о државној пензији. По свему судећи, добиће је. Његов месечни чек, који ће примати

остатак живота, дакле бар још 40 година, биће само нешто нижи од плате коју је примао као камионџија.

За угледни амерички пословни дневник „Волстрит џорнал“ ово је пример који објашњава важан аспект мађарске економске кризе. Држава је, констатује лист у анализи из Будимпеште, издашнија него што то себи може да приушти, троши више него што би смела, а управо је пензијски систем најупадљивији симбол тог несклада између праксе и реалности.

Прерано на касу фонда

Као нација од 10 милиона становника, Мађарска има три милиона пензионера. Просечан Мађар у пензију одлази са 58 година, а само 14 одсто њих у добу између 60. и 64. године још је радно активно. Поређења ради, у Америци је таквих 50 одсто.

Сем тога, услови за стицање превремених пензија, инвалидских, као у случају

Томаша Сабоа, или на основу бенефицираног стажа, веома су либерални: на то имају право полицајци и војници, удовице, рудари и „заслужни уметници“.

Ове обавезе у великој мери доприносе да је државни буџет у великом дефициту, чак око десет одсто бруто националног производа, већ годинама. Тај мањак у каси владе покриван је досад издавањем обвезница, али прошлог октобра инвеститори су престали да их купују. ММФ је прискочио у помоћ да земља не би банкротирала, али су зато страни инвеститори почели да се повлаче из Мађарске у великом броју, што је довело до ситуације да ова земља постане један од највећих проблема у породици Европске уније.

Сви се на неки начин слажу да је суштинска пензијска реформа – оних формалних је већ било – неопходна да би се државне финансије довеле у ред, али проблем је, као, уосталом, и другде,

што би то била политички превише горка пилула.

Постојећи систем само стимулише Мађаре да се пензионишу рано и да престану да раде чак и због безначајних болести. Мађарска уз то има и јединствену праксу „13. пензије“, бонуса који се обавезно исплаћује на крају године.

Пракса тринаесте пензије

Сваки покушај да се то промени, разумљиво, наилази на велике отпоре. Они су поготово јаки сада када због свеопште кризе расте незапосленост, а рапидно слабење форинте у односу на евро реално обезвређује сва примања у националној валути.

„Политичари хоће да нам узму 13. пензију, док између себе деле милионе“, уобичајена је жалба међу пензионерима, при чему они имају у виду раширено уверење у нацији да је приватизација, тамо иначе одавно завршена, обављена тако да су многи који су били на пра-

вим местима прилично напунили џепове.

То је вероватно тачно, али нема баш много везе за тешко одрживим пензијским реалностима данашње Мађарске.

Систем је иначе један од остатака из времена социјализма, када је држава била брижна мајка која је своју децу (грађане) подмићивала да би била мирна. Транзиција која је тамо давно окончана, донела је капитализам, али је задржано много тога од социјалистичке социјалне сигурности.

Пензијска реформа из 1997. увела је и приватни стуб пензијског осигурања, али су политичари, у трци за гласовима, уместо да постепено демонтирају, државни систем полако вратили у пређашње стање.

Просек – 71 одсто нето плате

Просечна пензија данас, истина, није велика, 80.000 форинти, или око 270 евра по актуелном курсу, али није ни мала ако се има у виду да је просечна нето плата у земљи око 380 евра.

У овом делу света само Словенија и Пољска троше већи постотак свог БНП-а за пензије, али Словенија је знатно богатија од Мађарске, док Пољска озбиљно реформисе пензијски систем.

Мађари данас право на пуну пензију стичу са напуњене 62 године живота или 40 година радног стажа, шта год да се пре догоди. Али има и много начина да се у пензију оде раније.

На пример, државни институт који верификује захтеве за превремено пензионисање има само 166 запослених који годишње разматрају 72.500 нових молби. Због тога они немају избора него да се уздају у потврде о радној неспособности које доносе молиоци. Резултат тога је да пензије добијају многи који би другде сигурно морали да остану радно активни.

Да би све то финансирала, Мађарска мора да држи високу стопу пореза, па је разлика између бруто и нето плате тамо велика, што земљу чини све мање привлачном за стране послодавце. Реформа зато постаје неизбежна – али је очигледно да овај рачун стиже у најнезгодније време...

М. Бекин

Четворогодишњак постао члан Менсе

Четворогодишњи Британац постао је члан Менсе, организације која окупља људе натпросечне интелигенције.

Метју Херисон, који је већ са годину дана знао

да изговори седамдесет речи, има коефицијент интелигенције 130, што је за његов узраст сасвим довољно да се учлани у Менсу међу натпросечно интелигентне.

За одрасле је тај коефицијент 145. Његови родитељи кажу да је Метју, који је научио шпански гледајући сателитски програм, обичан дечак који много воли стрипове.

Лекарски преглед у супермаркету

Након почетног успеха пилот-програма, британски ланац супермаркета Сејнсбери планира да у својим продавницама широм земље отвори до 200 ординација у којима би лекари опште праксе примали пацијенте у вечерњим сатима. Тако би британске породице када крену да обаве редовну куповину уједно могле да сврате и код доктора на контролу, преноси „Блиц“ писање острвске штампе.

Ординација у продавници овог ланца супермаркета у Хитон парку у Манчестеру, рецимо, отворена је од 18.30 до 21.30 радним данима и суботом у време ручка. Присталице овог програма кажу да он пуно помаже пацијентима којима је здравствена помоћ потребна ван радног времена и да се 90 одсто лекара опште праксе изјашњава за њега, поготово када се има у виду да им уносан трогодишњи уговор (по коме плаћају око 10 фунти на сат као закуп за ординацију Сејнсберију) омогућава да зараду повећају за више од 50 процената. Корист је вишестрана, јер ће „пацијенти у Сејнсберијевим продавницама моћи да добију комплетан здравствени преглед, а продавнице ће повећати посећеност и продају“.

Лекарску праксу би на овај начин могле да отварају приватне медицинске компаније, које би нудиле неке потпуно нове услуге, или лекари опште праксе који већ раде у неком делу града, који би отварали „ограник“ своје праксе. Свако би могао да затражи медицинску услугу, а лекари би увид у картоне пацијената добијали преко компјутерског система државне службе здравственог осигурања.

– Око 200 наших продавница располаже потенцијалним простором и одговарајућим условима за отварање

ординација, а сем тога у њима већ раде и апотеке – каже Сејнсберијева представница за штампу, и додаје да је интересовање лекара за рад у оваквим ординацијама врло велико, баш као и интересовање пацијената за ординације које већ раде, тако да је неким од њих

радно време продужено са три на четири сата.

– Што већа приступачност медицинских услуга пацијентима, утолико боље – сматра Ванеса Бирн из Удружења пацијената, док је Британска лекарска комора забринута због комерцијализације медицинских услуга и боји се да би тиме могао да буде нарушен однос поверења између пацијента и лекара.

У СЕЛУ ГАКОВО КОД СОМБОРА

Женске руке знају

Увојвођанским селима јача женски покрет. О томе несумњиво говоре многобројна удружења жена која не само да опстају, него се повезују и сарађују, и на изложбама женских рукотворина, попут оне недавно одржане у Гакову, близу Сомбора, када су у госте стигле представнице неколико сремачких сеоских женских удружења.

ла, колаци, ручни радови, одевни и употребни предмети, и начин на који смо то представили Гаковчанима и нашим драгим гостима. Циљ нам је да афирмишемо жене са села, да им пружимо могућност да се додатно образују, да науче нове вештине и добију прилику да раде, у неком предузећу или самостално, а жеља да свака запослена жена пружи пажњу и подршку незапосленој комшиници, јер су оне заиста угрожене!

„Гаковчанка“ постоји тек неколико месеци, што је било довољно да тридесетак веома активних жена припреми изложбу рукотворина – прави културни догађај за село. Њихова председница Катица Јокић, иначе главна сестра на онкологији у Сомбору, видно узбуђена и поносна, говорила је о мотивима и енергији која их је окупила:

– Анита Беретић из Покрајинског секретаријата за рад, запошљавање и равноправност полова, Љубица Зелић, новинарка из Сомбора, иначе Гаковчанка, и ја подстакле смо наше жене да се окупе. Углавном су незапослене – неке после отказа, а неке одувек. Али њихове руке свашта знају, и свашта могу, о чему довољно казују и ова дивна старинска је-

Катица Јокић, председница удружења жена „Гаковчанка“

Јаке са знањем

Покрајински секретаријат за рад, запошљавање и равноправност полова, уз подршку Извршног већа Војводине, током 2008. године остварио је пројекат „1000 обучених жена у Војводини“ захваљујући коме су незапослене жене завршиле обуку из информатике, вођења пословних књига, пружања услуга у сеоском туризму, курсеве за неговатељице, уметничке и старе занате...

– За програме наших обука – каже Анита Беретић, саветник за област равноправност полова – велико су интересовање показале баш жене из мањих средина, те смо, осим у Новом Саду, Суботици, Зрењанину, Сомбору и Панчеву, имали групе од по 20-30 полазница у Иригу, Бачком Добром Пољу, Алибунару, Плавни, Врбасу, Кули, Сремским Карловцима, Жабљу и Чуругу. За ове програме лане је издвојено пет милиона динара, а намеравамо да ове године наставимо још интензивнију обуку. Пошто су незапослене жене у тежем положају него мушкарци, наша је мисија да их оснажимо јер је у основи њихове дискриминације управо економска зависност.

да виде шта све жене створе у време одмора, кад се везе, хекла, шије, тка, кад се ставља зимница, месе пите и колаци, негује традиција.

Ово представљање Гаковчанки ободовало је и Мирослава Васина, без

**Један од начина да се дође до посла:
Војвођанке негују традицију**

сумње најпопуларнијег представника власти међу Војвођанкама, који се здушно труди да им, кроз јачање економске моћи, отвори путеве ка равноправности са јачим полом.

– Ово је – рекао је Васин – већ десета изложба или мини сајам женских рукотворина у малим местима. До јесени ће их бити још, јер су ове мале приредбе припрема за велику манифестацију коју ћемо организовати 15. октобра, на европски Дан сеоских жена, где ћемо на 200 штандова приказати шта Војвођанке са села, чијом смо годином прогласили ову, 2009, знају и могу. Позваћемо стране амбасадоре и елитне госте, по-

зваћемо туристичке агенције и све оне који ће допринети афирмацији наших жена и њиховом запошљавању кроз унапређење туристичке понуде. Тренутно у Врднику тече показни курс за савлађивање знања из области туризма који похађа 25 жена. Желимо да до краја 2009. године имамо модел по коме ће се развијати сеоски туризам у Војводини, што подразумева изузетно озбиљне активности. Планирамо да праву обуку заврши 70 жена које ће моћи да праве пројекте по моделу ЕУ, чиме ћемо показати да и наше жене могу оно што су радиле Мађарице, Словакиње, Чехиње...

Ика Митровић

ШАНСА ЗА ОПОРАВАК У БАЊИ КОВИЉАЧИ

Дневно 380 динара

Стигло је лепо време, па читаоцима могу бити драгоцене информације да се, и у доба поновног „степања каиша“, понегде могу одморити и опоравити уз прихватљив трошак. Руководство Дома РМВИ Вила „Дрина“ у Бањи Ковиљачи обавестило нас је да би радо угостили заинтересоване: имају трокреветне и двокреветне собе са купатилом, приручном кухињом за припрему хране и телевизором, а све то – уз цену дневног боравка од свега 380 динара.

– Вила је под заштитом и због компликованог поступка обнове споља можда и не изгледа најсређеније, али

смо собе реновирани, купатила такође, нови су лежајеви, постелина и посуђе, и заиста можемо да обећамо удобан боравак – каже Зоран Гаврић, управник Дома.

Сумпоровита вода и блато „Краљевске бање“, благотворни су код разних коштано-мишићних обољења. Вила се, по Гаврићевим речима, налази педесетак метара од Дископатије где заинтересоване могу да прегледају лекари (цена 800 динара) и препоруче неку од терапија: сумпорним блатом (710), сумпорну каду (370), сумпорни базен (270), кинези-терапију (280 динара)... или да, једноставно, користе услуге велнес центра.

Ко није вољан да сам спрема оброке, може у најближем ресторану народне кухиње да се претплати на сва три obroka (цена 640 динара) или да одабере неки од obroka у лечилишту: доручак стаје 180, ручак 480, а вечера 410 динара.

Ко би радо боравио у Вили „Дрина“, долазак може да резервише код заменика управника Трише Живковића (064/483-0215). Домаћини ће госта сачекати на станици у Бањи Ковиљачи или Лозници, зависно чиме долазе, превести их, са стварима, до виле и сместити у резервисане собе. За веће групе имају и комби.

У Сокобању за 300 динара

Још једну прилику за одмор примерен пензионерском цепу нуди Општинска организација инвалида рада Алексића: како нам је јавио секретар Добривоје Степановић, они имају кућу у Сокобањи коју издају својим члановима уз накнаду од 200 динара по легају дневно, док сви остали могу да се одмарају плаћајући легај 300 динара.

Заинтересовани могу да се јаве Добривоју Степановићу на телефон 063/667-050.

Г. О.

Књажевац, са својих 85 насеља, постаје све ређе насељен и – општина старих. Од пописа 1948. године број становника, са тадашњих 61.560, скоро се преполовио, а и даље се смањује. У тимочком региону Књажевац има најстарије становништво: четвртина житеља, а у сеоским насељима скоро половина, старија је од 60 година, а најбројнији су, са 34,6 одсто, грађани старости од 50 до 69 година, док је оних од 70 до 97 година 25,6 процената.

Поремећаји у демографском процесу већ одавно су забрињавајућих размера, а разлика у броју рођених и умрлих стално се повећава у корист ових других.

Од 1980. до 2002. године дневно се у просеку рађало једно дете, док су умирала два до три становника; од тада до краја 2006. рођено је 993, а умрло скоро четири пута више, односно 3.642 особа.

Општина Књажевац има најнижу стопу наталитета и највишу стопу морталитета у Тимочној крајини, а четврта је у Србији. То се објашњава тешким условима живота и традиционалним планирањем једног детета – „да се не дели имовина“. Разлози овог негативног тренда свакако су бројни, али је најзначајнија последица да на овом простору већ годинама влада „бела куга“. У селима књажевачке општине

ЗАБРИЊАВАЈУЋИ ДЕМОГРАФСКИ ПРОЦЕСИ У ОПШТИНИ КЊАЖЕВАЦ

Сваки четврти преко 60 година

готово да више и нема младих, а од последњег пописа становништва 2002. до краја 2007. рођено је мање од 1.000 беба.

Пошто овакав пад радно способног становништва може да изазове поремећаје не само демографске, већ и со-

цијалне и економске природе, локално руководство настоји да повећа наталитет, па се из општинског буџета за свако прворођено дете даје 8.000 динара, за друго 9.000, а за треће и свако наредно по 10.000 динара.

Д. Ђорђевић

У СЕЛИМА ОПШТИНЕ ЖАБАРИ Помоћ старима

У селима жабарске општине, једне од најнеразвијенијих у Србији, у којој више од 3.300 становника има између 65 и 80 година и већином живе сами, напуштени од родбине која је углавном на раду у иностранству, управо се остварује први пројекат помоћи старима.

Наиме, локална самоуправа је недавно успешно конкурисала код Фонда за социјалне иновације са пројектом који предвиђа отварање Центра за локалне услуге социјалне заштите и Сервиса за помоћ у кући. Како сазнајемо, цео пројекат вредан је 4,6 милиона динара, учешће Фонда је

35 одсто, односно 1,6 милиона динара, а три милиона ће обезбедити општина. Предвиђена је реконструкција старе зграде ОШ „Дуде Јовић“ у Жабарима за потребе Центра за социјални рад, Клуба за дружење старих и инвалидних лица, амбуланте, чајне кућице... Пројекат обухвата и пружање помоћи геронто-домаћица старима: за почетак за тај посао оспособљене су само четири геронто-домаћице које већ покривају Породин, Жабаре, Симићево, Ореовицу, Александровац и Влашки До. У плану је да се њихов број повећа на 15.

С. Е.

КРАГУЈЕВАЦ Обележили вредан јубилеј

У Дому самоуправљача у Крагујевцу, Свечаном академијом, пригодним културно-уметничким програмом и турниром у малом фудбалу, шаху и играма без границе, Међуопштинска организација Савеза глувих и наглувих (МОСГН) из града на Лепеници обележила је вредан јубилеј – 60-годишњицу постојања и плодног рада. Реферат о раду ове социо-хуманитарне организације поднела је Сузана Маслаћ-Матовић, секретар Међуопштинске организације Савеза глувих и наглувих Крагујевца.

Оснивачи и чланови организације, установе и заслужни појединци примили су од председника организације Предрага Ћосића повеље, дипломе и захвалнице, као и монографију „60 година МОСГН Крагујевца“, коју су написали Сузана Маслаћ-Матовић и мр Васо Обрадовић, стручни сарадник Савеза глувих и наглувих Србије.

Сл. Костантиновић

Милица Радосављевић

Милица Радосављевић је вероватно најстарија жителка Смедеревске Паланке. Налази се на прагу стотог рођендана и управо се припрема да га обележи у кругу родбине и пријатеља. Вели да је рођена у суботу пред Васкрс, 19. априла 1909. у Придворици. У седамнаестој се удала за Илију Радосављевића из Церовца, у двадесет другој остала удовица и кроз живот се даље, с троје деце, два сина и ћерком, пробијала сама.

– Била је мука подизати децу – каже бака Милица. – Владала је оскудица, нарочито кад је почео рат, али нисам падала у очајање. Ишла сам у надницу, просипала зној по туђим њивама, само што плуг нисам вукла. Мучила сам се да синове Светислава и Љубисава и ћерку Зорицу извучем

из беде. Школовала сам све троје. Нажалост, рано сам остала без синова, па дубоку старост проводим код ћерке.

Бака Милица има кућу и нешто имања у Церовцу и кућу у Смедеревској Паланци, али унучад, која су сада „своји људи“, сматра највећим богатством. Две унуке ове старице, обе лекари и удате за лекаре, живе у иностранству. Тања живи и ради у Лондону.

– Има сина Џонатана, много доброг младића, студента стоматологије. Говори српски. Научила га мајка, моја унука. Она је у Лондону завршила медицину. Била је размена студената и њој се посрећило да оде. Данас има три доктората и предаје на универзитету – прича поносна бака.

Друга бака-Миличина унука Божица је у Инголштату, у Немачкој, и има ћерку Силвију. Унукe Тања и Божица договориле су се да јој обележе стоти рођендан у неком од хотела или бољих ресторана у Смедеревској Паланци. Свечаност је планирана после Васкрса. Бака Милица се већ припрема за славље.

– Нека сам дочекала и то – вели. – Сто година није шала. Да бројиш, па ћеш да се умориш. Иза мене су године и радости и туге. Век живота навршавам чиста образа. Кад би ме неко упитао шта је рецепт за дуг живот, не бих знала да одговорим. Можда је то судбина. Једино бих могла овако стара да посаветујем: не тражите од живота више него што му пружате...

Драгољуб Јанојлић

У СТАРОЈ ПАЗОВИ

Прича о здрављу

Недавни сусрет инвалида рада Срема у Старој Пазови имао је једину тему – здравље. Како је и најавио Дане Ољача, председник Организације инвалида рада у Старој Пазови, др Тоде Војводић говорио је о кардиоваскуларним болестима

– превенцији и лечењу. Једноставним и разумљивим речима, др Војводић је причао о најважнијим факторима ризика, а говорећи о здрављу, које и на уста улази, рекао је да у свету много више људи умире од кашике него од метка!

Помно слушање

Инфаркт, шлог, срчане мане, коксаки вирус, тромбозе, холестерол, ангина пекторис, аритмија и друге болести постале су некако мање опасне присутнима јер су разумели како и зашто настају, и како се могу држати под контролом ако не и излечити. Др Војводић је спомињао и старинске лекове и режим живота којим се, без претеране употребе савремених лекова пуних хемије, болест може обуздати.

Учесници су добили и одговоре на постављена питања. О томе колико им је разговор са овим, од многих другачијим доктором пријао, довољно говоре речи једног од учесника: „Кад

Др Тоде Војводић

дођеш код доктора, немаш више контакт с њим – само техника! Отвори компјутер, нешто упише, напише рецепт, и до виђења. Где сам ја ту?”

И. М.

ОРГАНИЗАЦИЈА ПЕНЗИОНЕРА И ИНВАЛИДА РАДА ЉУБОВИЈЕ

Поносни на резултате

Упетак, 3. априла, у Клубу пензионера, најпријатнијем кутку градића на десној обали Дрине, одржана је редовна седница Скупштине Општинске организације пензионера и инвалида рада општине Љубовија. Иако благовремено позвани, нико од представника локалних власти није се појавио, мада је досадашња сарадња са одговорнима у Љубовији била врло добра и обострано корисна.

– Све задатке у прошлој години успешно смо спровели. Брига о чланству, пре свега о онима који су најугроженији, увек се осећала, а тако ће и даље бити – истакао је Милисав – Мића Ђокић, председник Општинске организације.

Организација која има 1.340 чланова, што је скоро половина пензионера у овој подринској општини, и даље ће радити на новом учлањивању. Највише чланова има месна организација Љубовија – 411, а међу члановима је и пет житеља Братунца, из Републике Српске.

И поред тешкоћа у набавци угља из РЕИК Колубара, лане је преузето 367 тона сировог и 155 тона су-

вог угља, уз повољне услове плаћања.

На седници је речено да је мали број чланова користио бање, јер су критеријуми били веома строги, па би у овој години требало више пензионера да оде на неопходно лечење. Протекле године није било већег

интересовања за организовање излета. Посете Пољопривредном сајму у Новом Саду и Бобији (једна од најлепших планина у Србији) остаће незаборавне, као и одлична организација дружења пензионера из Шапца, Богатића, Владимираца, Коцељеве, Ваљева, Крупња,

Лознице, Бање Ковиљаче, Малог Зворника, Ужица, Чајетине, Бајине Баште и Републике Српске у „Марковим коначима“ у Љубовији, о чему је писао наш лист.

Делегати су усвојили и веома амбициозан програм рада за ову годину.

М. Неговановић

Хуманитарци поново у Трстенику

Хуманитарци из Холандије и координатори организације „Љуби ближњег свог“ из Врњачке Бање Нада и Драгиша Армуш недавно су поново посетили трстенички Центар за социјални рад чијим су корисницима, као и друштвима за церебралну и дечју парализу и ментално недовољно развијене особе, досад много пута помогли. Овога пута, како каже директор Центра Драгојло Минић, донели су пакете за 73 ромске породице, као и 24 пакета за децу Друштва МНРО; по речима Маријана Перића, председника Друштва за церебралну и дечју парализу, и његове чланове су обрадовали намирницама и средствима за хигијену.

Иначе, како каже Перић, ово друштво, које има 55 чланова старости од осам до 90 година од којих је 30 непокретно, лане је урадило све што је планирало: набављана су ортопедска помагала, спровођена обука на рачунарима, пружана стручна физикална терапија, а, у сарадњи са локалном заједницом, остварено је да чланови не плаћају комунали-

је за 20 квадрата грејног простора где живе... Ове године, међутим, корисници туђе помоћи и неге остали су без 30-про-

Дародавци из Холандије

центне субвенције за потрошњу струје, има проблема и са набавком пелена за одрасле, а хуманитарци су им обећали да ће набавити моторна колица која су им неопходна.

Д. Ивановић

УСПЕХ КЊАЖЕВАЧКИХ МАЛИШАНА У НОВОМ САДУ

Најбоља „Као некад“

Ученици са посебним потребама књажевачке ОШ „Димитрије Тодоровић Каплар“ на 15. Међународном фестивалу луткарства ФЛУОШ, одржа-

ном почетком априла у Новом Саду, постигли су запажен резултат: представа „Као некад“ проглашена је за најбољу на фестивалу, а додељена је

и диплома за успешну креацију лутака. Аутор представе је Снежана Ђурић, дипл. дефектолог, а сарадник Бранислав Допуђа, професор музичке културе. Одлазак за Нови Сад и смештај обезбедили су локална самоуправа и сама деца организовањем изложбе „Лепа ствар мами на дар“ поводом 8. марта.

На ФЛУОШ-у је учествовало око 150 деце са посебним потребама и осталих који су се надметали у луткарском умећу у два такмичарска дана. Малишани су гостовали код другара, ширећи тако круг пријатеља. **Д. Ђ.**

ШАБАЦ

Годишњица клуба

У шабачком Геронтолошком клубу обележена је годишњица – 11 година постојања и рада. За ово време кроз клуб је прошло око 1.200 чланова који су користили могућност забаве, дружења, бављења спортом и рекреацијом, одласка на излете, слушања предавања на разне теме, најчешће из области здравства.

Иначе, прослава годишњице протекла је уз песму и свирку чланова, али и трпезу која је била празник за очи, колико и за стомак.

Члановима Клуба који су допринели афирмацији ове, како се често каже „оазе за старе“, уручене су захвалнице, које су додељене и лекарима који су људима „трећег доба“ говорили како да заштите здравље. Исто признање добили су и хор Клуба, Етногрупа „Преље“ и група „Носталгија“ из Шапца.

Б. Р.

ПРОКУПЉЕ

Предавања о болестима

Општинска пензионерска организација покренула је акцију здравствене едукације пензионера: у сарадњи са прокупачким лекарима, једном месечно биће организована предавања на којима ће се говорити о превентиви, али и о новинама у лечењу одређених болести. Према речима председника прокупачких пензионера Мирољуба Коцића, лекари су радо прихватили да помогну најстаријима, и то ће радити потпуно бесплатно.

Са првог излагања о значају превентиве

На првом предавању, о раку дојке, грлића материце и дебелог црева, предавачи су били онколог др Радмила Трифуновић и епидемиолог др Александар Цветановић.

Ж. Д.

БЕОГРАД

А у „Бати“ – љута папричица

Те среде, већ од раног јутра, пронео се глас, из „проверених извора“, да ће, због СЕКЕ, Дневни центар и клуб за старије „Лазаревац“ бити затворен. Чланови Клуба забринуте су вртели главама све док „глас разума“ није узвикнуо: Људи, па данас је 1. април!

У таквој атмосфери ишчекивало се дуго најављивано такмичење у причању вицева. За првоаприлску говорницу изашло је десет такмичара, иначе познатих по томе да им је „свака смешна“. Уводну реч дао је клупски хроничар у десетерцу Милојко – Лока Симић, а у знак сећања на Новака Ђукановића, члана Клуба рођеног 1. априла који је традиционално отварао овакве програме, прочитана је његова песма „Биографија Новака Ђукановића“.

Жири из домаћих редова, у саставу Љубинка Јосиповић, Милица Ивановић и Мира Симић, са штоперцом у руци брину се о регуларности такмичења. Убедљиво је победила Јелена Џамић са 15 вицева за пет минута, а највише смеха изазвао је избор вицева Раде Иванковић. Заслужено су им припале прикладне награде: љута папричица уредно запакована у кутију од ципела марке „бата“ и фото-албум са гримасама вође клупског фолклорног ансамбла „Колубарски вез“ Љубинке Јосиповић, направљеним током увежбавања једне од кореографија.

Као пратећи садржај организован је мегдан у брзом испијању чаше сока на цевчицу. Још једна дама изашла је као победник – Вера Гајић.

Вера Витезовић

ПОЖАРЕВАЦ

Бесплатни лекови и превоз

Општинска организација пензионера у Пожаревцу, која има око 6.500 чланова, и ове године обезбедила је средства за помоћ најугроженијима и најстаријима у набавци лекова и превозу: по договору са градском управом, на име, у буџету је ове године резервисано 2,6 милиона динара за набавку бесплатних лекова и 600.000 динара за превоз пензионера старијих од 70 година. Од председника Момира Пејановића сазнајемо да ће право на бесплатне лекове остварити сви који имају пензијски цензус од 12.670 динара. До сада се за ову повластицу Организација пријавило више од 400 пензионера.

С. Е.

Божо Васиљевић из Врбаса прима награду од Милоша Радовановића

НОВИ САД

Распевана Бачка

У Новом Саду је одржана манифестација „Распевана Бачка“ која је окупила представнике организација Савеза инвалида рада: из Апатина, Бача, Бачке Тополе, Бачког Петровца, Бечеја, Врбаса, Жабља, Куле, Малог Иђоша, Оцака, Сенте, Сомбора, Суботице, Темерина и Новог Сада, као и из Бегеча, Футога, Руменке и МО Сава Ковачевић.

Сви на ноге лагане

Било је то лепо, распевано дружење које су одлично осмислили чланови највеће организације инвалида рада у Војводини предвођени социјалним радником Миланом Ивићем и председником Милошем Радовановићем.

Иако је било најмање важно ко ће победити, чланови оркестра „Лицидерска срца“ највише гласова дали су Јарославу Танцику из Новог Сада, док су друго и треће место освојили Божо Васиљевић из Врбаса и Мирослав Ачански из Куле.

И. М.

ТОПЛИЦА

Пет хиљада потврда

Филијала Завода за здравствено осигурање у Прокупљу, која покрива осигуранике у четири општине Топличког округа, за два и по месеца издала је близу пет хиљада потврда којима се пензионерима са најнижим примањама омогућује ослобађање од плаћања партиципације за здравствене услуге.

– На основу утврђеног цензуса, ослобођено је 4.770 пензионера из Топлице, а из општине Прокупље то право је стекло 2.252 пензионера – саопштила је Златија Младеновић, директор Филијале ЗЗО у Прокупљу, додајући да је досадашњи број пензионера који су стекли право ослобађања од партиципације на прошлогодишњем нивоу.

Ж. Д.

ПЕНЗИОНЕРСКИ КУТАК

ВЛАДИМИРЦИ

Несебични пензионери

Ако се све буде одвијало како је предвиђено, ускоро ће Основна школа „Јован Цвијић“ у Дебрцу и њена издвојена одељења у Прову и Крнићу, код Владимираца, добити савремене санитарне чворове чија је предрачунска вредност око четири милиона динара. У финансирању ће учествовати СО Владимирци, Министарство просвете, „Фармаком М“ Шабац, ПИК „7. јули“ Дебрц и власник „Интерекспорта“ из Прова Славиша Пурић. Посебно радује сазнање да је један број бољестојећих пензионера изразио спремност да учествује у градњи санитарних чворова, који ће бити завршени до почетка наредне школске године.

– Изградњом санитарног чвора у нашој школи, коју похађа више од 600 ученика, биће решен вишедеценијски проблем и најзад ће лакнути и ђацима и наставницима – рекли су у ОШ „Јован Цвијић“ у Дебрцу.

З. Ђурић

КРАЉЕВО

Бројке о поверењу

Упркос већ пословичној пензионерској немаштини и економској кризи, у краљевачкој Организацији пензионера настоје да, колико-толико, олакшају старачки живот. Бескаматне позајмице из Фонда солидарности, партиципације трошкова за превоз и топли оброк, врло повољно кредитирање набавке грева и основних намирница, као и финансирање излета, сусрета и забава, само су неке од активности које омогућавају пензионерима у граду на Ибру да лакше поднесу све скупљи живот.

У Општинској организацији пензионера Краљева, по речима председника Тимотија Николића, посебно брину о

У дружењима се добија нова снага

неколико хиљада материјално најугроженијих, не заборављају се ни породице умрлих чланова, а редовно се обилазе и помажу болесни и стари који најчешће живе сами, без одговарајуће неге и помоћи.

Велика средства се издвајају и за месне организације. Упркос милионским трошковима, захваљујући пре свега зналачком пословању, Организација је прошлу годину, током које је приходовала више од 43 милиона динара, завршила са остатком у каси од скоро пет милиона динара, а сличне су и пројекције за 2009. Кад се све ово зна, онда не чуди податак да је Организација, која окупља 16.000 (60 одсто свих) краљевачких пензионера, сваког месеца бројнија за неколико стотина чланова, што председник Тимотије Николић везује пре свега за поверење које је краљевачка Организација стекла код свог чланства.

М. Дробњак

ВОДИЦЕ

Уређење Видоваче

Организација пензионера Водица, села наомак Смедеревске Паланке, укључила се у велику акцију уређења Видоваче, локалитета где се, по предању, у далекој прошлости налазио манастир. Придружили су им се и водички основци са учитељем Миланом Тодоровићем.

– У акцији су учествовали млади и стари – истиче Воја Микић, председник Месне организације пензионера Води-

Воја Микић и учитељ Милан Тодоровић са основцима

ца. – Срце ми је на месту кад сам видео колико је људи дошло да уреди овај простор.

Чланови пензионерске организације ангажовали су се и на уређењу извора киселе воде на периферији Водица, а Микић вели да живи у нади да ће општина Смедеревска Паланка помоћи да се од центра села до овог места, за које се у народу одомаћио назив Кисела вода, асфалтира пут.

Д. Јанојлић

ЗЕМУН

Донација за пакете

Општинска организација инвалида рада Земун, захваљујући донацији Соко Штарка из Београда, обезбедила је пакете члановима са најнижим примањима које им је уручила Комисија за социјална питања.

Ова организација, иначе, чланству омогућава отплату бањског лечења, огрева и зимнице у више рата, а комисија за спорт и рекреацију успешно организује игранке, дружења, излете и слично за оне бољег здравственог стања.

У овој организацији која је, како подсећају, била у скоро безизлазној ситуацији, кажу да су опстали највише захваљујући помоћи и саветима Божидара Цекића, председника Савеза инвалида рада Србије.

– Све је теже и теже, с обзиром на економску ситуацију у земљи, али ово су људи који су поштено одрадили радни век а сада су на ивици егзистенције тако да се стварно трудимо да им бар мало олакшамо живот – каже председник Стана Војводић.

Г. О.

КИКИНДА

Обнова рада на терену

Општинска организација инвалида рада у Кикинди од ванредне изборне скупштине, одржане августа прошле, па до краја марта ове године успела је да обнови рад на терену. Доскорашњи председник Здравко Љиљак консолидовао је редове, а новоизабрани председник Свето Станишић наставиће да покреће рад у оним месним организацијама где изостају активности.

Основни задатак јесте враћање поверења чланства, закључено је на недавно одржаном скупу Општинске организације инвалида рада у Кикинди, у чијем раду је учествовала и председница Савеза инвалида рада Војводине Стана Свиларов, са сарадницима.

Новоизабрани председник Свето Станишић

С. Завишић

ШАБАЦ

Добити свој простор

На седници Општинског одбора ОО пензионера Шабац, прошле недеље, оцењено је да су планирани задаци у прошлој години успешно остварени, захваљујући и доброј сарадњи са градском управом и многим институцијама, Геронтолошким центром и, наравно, са Филијалом Фонда ПИО.

У овој години, како је истакао Милорад Теодосић, председник Општинске организације, подржаваће се захтеви Савеза пензионера Србије да се врати усклађивање пензија, а преко Управног одбора Фонда ПИО настојаће се да просторије које користе пензионери пређу и у власништво Организације. Такође, треба се изборити да се организације пензионера ослободе неких доприноса и да се дозволи породичним пензионерима да могу обављати привремене и повремене послове. Неће се, између осталог, заборавити ни учлањивање нових пензионера, оснивање нових месних организација, снабдевање чланова, као и да се рад секција и клубова унапређује и да у томе учествује што више чланова.

Б. Р.

ПИСМА

Идеја и машта стварају свашта

Када се у неком човеку роди идеја и разигра машта онда може да се створи свашта. Мој пријатељ Гвозден Павловић, пензионисани железничар, за књажевачке пензионере урадио је велику ствар јер су 52 пензионера добила башту на дар.

Често је посматрао, са његова два ока, запуштену и необрађену парцелу с леве стране Тимока. Годинама необрађивана, ова парцела била је сва у коров зарасла, да ни стока по њој не би пасла. Та парцела, у ствари ледина, била је власништво Џервина. Одмах је Гвозден предузео низ конкретних мера, јер је био председник треће месне организације књажевачких пензионера. А у договору је, иначе, с тадашњим руководством Џервина, пензионерима уступљена на коришћење баш ова ледина. Парцеле по два ара за сваког одмерише, и наложише да се свака парцела од један до 52 нумерише. Идеја и предлога за деобу је било и више, али се сви једногласно сложише па најпаветније, путем извлачења коцке, поделише. Сваком пензионеру тада ставише на знање, приликом извлачења коцке ваља уплатити по 40 динара за орање. Тако сада пензионери имају рекреацију и занимацију. А за пијац мање издвајају дотацију. На пијаци више не купују све и свашта јер им много поврћа разног роди башта.

Касније се овој акцији прикључише и остали пензионери, и они су, такође, башту добили на дар, али само по – један ар. Међутим, за некога је и то велика ствар. Од идеје Гвозденове до стварности, пензионери баште добише, своје жеље остварише, а од Мише – ову песму на дар.

Милош Петровић, Подвис

ПИШИТЕ НАМ

Драги читаоци,
Ово је простор намењен
Вашим писмима. Пишите
нам шта Вам се у нашем и
Вашем листу допада, а шта
би могло да буде боље, шта
бисте волели да прочитате
или да саопштите другим
читаоцима.

Адреса је Булевар уметности број 10, 11070 Београд, или електронском поштом, на proffice@pio.rs

Ко се снађе, свака част

Копање и раскопавање по београдским улицама већ се смучило апсолутно свима: и онима који живе у тим улицама и онима који њима пролазе и онима који се возе превозом који ту има трасу, па се због радова измешта.

Није да ми, грађани, не волимо да су нам улице лепе и сређене. Само не разумемо логику којом се руководе градски оци или ко већ одлучује о тим реконструкцијама. Јер, таман кад заврше једну улицу којом пролази неки аутобус или трамвај, па се та линија врати у нормалну трасу, не прође ни месец-два а крену радови у другој улици којом пролази иста линија. Па се опет измешта превоз, али сад неким другим правцем. И тако укруг и недоглед. Људи чекају на уобичајеним станицама и чудом се чуде што нема превоза, док не чују од неког да ових дана иде другим путем. Онда следи потрага за новим стајалиштем и прилагођавање новој траси. А чим се навикну, све из почетка.

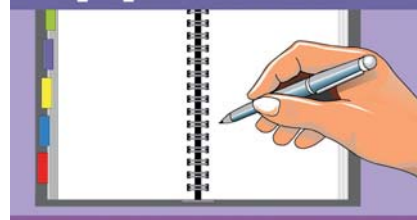
Као да нико у овом граду не размишља о томе да неко тим аутобусима иде на посао и треба тамо да стигне на време. Или се мисли да нико не ради сем

оних што сређују улице. И то тако што чим заврше посао, открију да нешто није баш како треба, па поново раскопавају тек асфалтирано. Како до сада, тако и сада када се на свим нивоима, наводно, штеди.

Д. Миливојевић, Београд

АДРЕСАР

Филијале Фонда ПИО

БЕОГРАД, Немањина 30,
тел. 011/206-1000

Служба Филијале за град Београд I
(општине Нови Београд, Земун и Сурчин), Булевар уметности 10,
тел. 011/2017-100

Испоставе: Обреновац,
Лазаревац, Младеновац

БОР (општине Бор, Кладово,
Мајданпек, Неготин),
Николе Пашића 14,
тел. 030/427-270

Испоставе: Кладово, Мајданпек,
Неготин

ВАЉЕВО (општине Ваљево, Уб,
Лајковац, Мионица, Љиг,
Осечина), Проте Матеје б.б.,
тел. 014/296-500

Испоставе: Уб, Лајковац, Љиг,
Мионица

ВРАЊЕ (општине Врање,
Владичин Хан, Сурдулица,
Босилеград, Трговиште,
Бујановац, Прешево),
Трг Републике 3,
тел. 017/401-048

Испоставе: Владичин Хан,
Сурдулица, Босилеград,
Трговиште, Бујановац, Прешево

ЗАЈЕЧАР (општине Зајечар,
Бољевац, Књажевац, Сокобања),
Николе Пашића 32,
тел. 019/445-200

Испоставе: Бољевац, Књажевац,
Сокобања

КРАГУЈЕВАЦ (општине
Крагујевац, Аранђеловац,
Топола, Рача, Баточина, Кнић,
Лапово), Лепенички булевар 9а,
тел. 034/336-410, 336-411

Испоставе: Аранђеловац, Рача,
Кнић, Топола, Баточина, Лапово.

ПОЗНАЈЕТЕ ЛИ СВОЈА ПРАВА

Подношење захтева за старосну пензију

Основни услов за остваривање права на старосну пензију (за лица која су цео радни век провела у Србији), поред година живота и стажа осигурања, а до 2011. године и пензијског стажа, јесте да је подносилац захтева ван осигурања, односно да му је престао радни однос.

Као доказ да су испуњени услови за старосну пензију потребно је, уз попуњен образац захтева за старосну пензију, доставити и закључену радну књижицу, односно радну књижицу са уписаним стажом који је осигураник остварио.

За осигуранике запослене неопходно је приложити и решење о престанку радног односа. За осигуранике самосталних делатности потребно је уверење о обављању самосталне делатности, као и уверење о плаћеном доприносу, сем за самосталне уметнике, филмске раднике и спортисте до 31. 12. 2002. године и за свештенике и верске службенике до 31. 8. 2004. године јер овим подацима располаже Фонд ПИО.

Осигураници пољопривредници достављају уверење о плаћеним доприносима за ПИО.

Сви осигураници прилажу фотокопију личне карте, а осигураници мушкарци фотокопију војне књижице или потврду војног одсека ради утврђивања када су служили војни рок.

Они који су ван осигурања треба да поднесу доказ о правима оствареним код Националне службе за запошљавање или о евиденцији незапослених лица.

Два независна права

Светислав Митровић – Баничина: Инвалид сам I категорије од 1992. године, цењено ми је и телесно оштећење VI степена. Интересује ме да ли имам право на повећање пензије по том основу, а и здравствено стање ми је веома лоше.

Одговор: Ви сте корисник инвалидске пензије и новчане накнаде за телесно оштећење од 1993, односно 1991. године. То су два независна права из пензијског и инвалид-

ског осигурања, па се једно право не може увећати због постојања другог. Инвалидска пензија, као и накнада за телесно оштећење редовно се усклађују по прописима о пензијском и инвалидском осигурању.

Једино када би износ инвалидске пензије пао испод најнижег износа пензије, могли бисте да остварите најнижи износ пензије. За сада је Ваша пензије повољнија од најнижег износа.

Рачунање личног коефицијента

Славомир Тодоровић – Панчево: После 2003. године просечна годишња зарада у Републици се исказује у бруто износу. Интересује ме да ли се лични коефицијент израчунава дељењем бруто годишње зараде појединца бруто просечном зарадом у Републици, или дељењем нето годишње зараде осигураника бруто просечном годишњом зарадом у Републици?

Одговор: У Закону о пензијском и инвалидском осигурању, у члану 63, ст. 2, наведено је да се зараде, одно-

сно основице осигурања које се уносе у матичну евиденцију осигураника, ако су унете у нето износу доводе у однос са нето зарадом запослених у Републици, а ако су унете у бруто износу стављају се у однос са бруто зарадом запослених у Републици.

Пошто се од 2003. године зараде, односно основице уносе у матичну евиденцију у бруто износу, то се и годишњи лични коефицијент за те године добија стављањем у однос са просечном бруто зарадом у Републици.

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Весна Вићентијевић,
Сектор за односе с јавношћу

Без доприноса нема стажа

Радивоје Стаменковић – Прешево: Рођен сам 11. 8. 1946. године. У радном односу сам од 1968. године. Од 2007. до 2008. налазио сам се на евиденцији Националне службе за запошљавање где сам примао новчану надокнаду у трајању од осам месеци. Пошто сам испунио услов од 40 година радног стажа, поднео сам захтев за признавање права на старосну пензију. Овај захтев је одбијен, јер послодавац није уплатио доприносе за период од 2003. године. Интересује ме какве су моје шансе да одем у пензију? Могу ли да добијем привремено решење, или да ми се од пензије месечно одбија за доприносе?

Одговор: Ако стање остане непромењено, тј. ако посло-

давац не измири доприносе за пензијско и инвалидско осигурање, право на старосну пензију можете остварити тек када 2011. године напуните 65 година живота.

Иначе, није могуће признати право на пензију ако нису испуњени законски услови, код Вас конкретно 40 година стажа осигурања пошто немате тражене године живота. На осигуранике запослене не примењује се члан 120 Закона о ПИО јер нису самостални обвезници уплате доприноса, већ је обавеза на послодавцу, па нема одузимања од пензија на име неизмирених доприноса. Уколико имате могућности, можете сами да уплатите недостајући стаж, а ради испуњења услова за старосну пензију.

Право удовца на пензију

Миодраг Радивојевић – Књажевац: Супруга ми је умрла 2005. године. Имала је 26 година радног стажа. Наш син, рођен 31. 7. 1983. године, остварио је право на породичну пензију коју и даље добија јер се налази на редовном школовању. Занима ме када ћу ја моћи да остварим право на породичну пензију по смрти супруге?

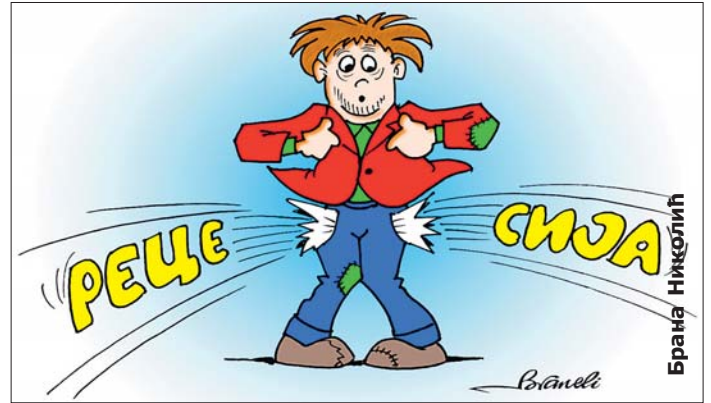
Одговор: Удовац стиче право на породичну пензију ако је до смрти брачног другга навршио у 2009. години 54 године живота. Ваш син који је корисник породичне пензије ове, 2009. године пуни 26 година живота. Право на породичну пензију може му се продужити само ако је пре-

кинуо школовање због одслужења војног рока, или због болести – и то за онолико времена колико је трајало служење војног рока, односно колико траје болест која је онемогућила дете да се редовно школује.

У 2010. пуните 53 године живота, а по Закону о ПИО тада би било потребно да имате 54 године и 6 месеци живота (у 2011. години било би потребно 55 година живота) да бисте остварили право на породичну пензију. То значи да је вероватноћа да Ви стекнете услове за породичну пензију веома мала, јер је мало вероватно да ће Ваш син моћи да продужи право на пензију до 7. 9. 2012. године када Ви пуните 55 година.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВЧИЦА	ПРИЗНАЊЕ СВОЈИХ ГРЕХОВА	ТРАЈНА ЗЕЉАСТА БИЉКА	МУШКО ИМЕ	ПЕРСИЈАНАЦ	КАПЕЛАН (ЛАТ.)	НОВАЦ ПРЕДЊЕ ИНДИЈЕ	РАСТУРАТИ НА СВЕ СТРАНЕ
ОНАЈ КОЈИ ПОЗИВА							
СПАРИНА, ОМАРА							
ГЛАВНИ ГРАД ВЕНЕЦУЕЛЕ							
ЈУЖНО ВОЂЕ (МН.)							
СИМБОЛ ЈУДА	ЈУЖНО ВОЂЕ					ОЗНАКА ПОНДА	
	ВРСТА СПОРТА					КАМЕНИТО МЕСТО	
МЕРА ЗА ПОВРШИНУ ЗЕМЉЕ			ОЗНАКА ЦЕНТА		ПРЕДЛОГ: ПРЕМА		
			УГОСТИТ. ОБЈЕКТ		СЕОСКА УЛИЦА		
ЧУЛО МИРИСА				ЧАСОВНИК			
				ВЕТАР СТАРИХ ГРКА			
ДОБАР ДОМАЋИН (МН.)							
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ОДВОЈАК РЕКЕ (МН.)						ДРЖАВА У ЕВРОПИ
	ФАБРИКА СТАКЛА						
ПРАВЉЕЊЕ СМЕТЊЕ НЕКОМЕ							
ШВАЈЦАР. ЈУНАК, ВИЉЕМ				КОЊСКИ ХОД			
				КРЕМЕНИ ЕЛЕМЕНТ			
КОЊ У ПЕСМИ			ОЗНАКА ЗА КАРАТ		МОРСКИ ГРЕБЕН		
			ОД ТОГ ВРЕМЕНА		ИСКРИВЉЕНА		
СИМБОЛ КАЛИДУМА		РИМ, БОГ СМРТИ				ОЗНАКА ЗА ОБИМ	
		ПАПИН ПРИХОД				ЧЕСТИЦА МОЛЕКУЛА	
ПАПСКА ПАЛАТА У РИМУ							
ВИЈЕТНАМЦИ							
МУШКО ИМЕ							
ПУСТИЊА У ЧИЛЕУ							

По сваку цену

Нашли смо се на дну, а нуде нам се и дубљи подухвати.

Тендер је у току. Продајемо се по сваку цену.

Распоредили смо снаге – једни против других.

Живан С. Филиповић

(Х)уморне мисли

Ухватићемо корак са светом и у здравству. Чим продамо „Галенику“, куповаћемо стране лекове.

Живимо као у бајци! Имамо хиљаду и једног милионера!

Не бојим се празне потрошачке корпе. Као момак сам сваког дана добијао корпу, а нисам остао самац.

Хлеб и ТВ претплата неће поскупети. Цео народ имаће и хлеба и игара.

Витомир Теофиловић

Ружне навике

Средње класе одавно нема, али археолози не губе наду.

Сад сте нашли да будете део света. У време глобалне финансијске кризе.

Надамо се бољем животу, а имамо и друге ружне навике.

Горан Докна

Птичја перспектива

Карте су на столу, али се и даље извлаче кечеви из рукава.

Гледајући из птичје перспективе, наша економска криза је минорна.

Млади су праве полиглоте. Комуницирају с десет речи.

Радивоје Јевтић Јенки

Решење из прошлог броја: чесника, егоизам, т, тромо, рр, Ален, Нас, дн, астма, у, епос, ЗС, срт, сат, Таковка, Ива, рал, на, Рача, а, Микис, ка, ата, туда, ин, аверс, о, Каракас, трапист.

РЕКЛИ СУ...

О БОЛУ

Људи су осетљивији према болима него према мудростима.

Тит Ливије

Ко описује сопствени бол, макар и плакао при томе, на путу је да се утеша.

Албер Ками

Не јадикуј много над ситним боловима јер би судбина могла да те лечи – крупним.

Пабло Неруда

Време лечи оно што разум није у стању.

Маркус Сенека

Само нам сродна бол измами сузу и свако заправо и плаче због себе.

Хајнрих Хајне

Срећа нас окупља, али нас бол сједињује.

Оскар Вајлд

Брза храна

Уби ме прејаки кредит на реч.

Направите спорије ту пљескавицу. Лекар ми је забрањено брзу храну.

Миодраг Стошић

Два диригента

Крчио је пут дипломом. Увек је био спреман да купи другу.

Нама су потребна два диригента. Један за оркестар, а други за публику.

Зоран Богдановић

Почели да мисле

Да је рекламиран пословник, Бог никад не би створио свет.

Кад нису имали куд, почели су да мисле.

Радомир Станојковић

Шарени људи

У крем друштву има највише шарених људи.

Полтрона никад немојте држати за реч кад већ има реп. Зоран Чукић

Молим за реч

Парола сезоне: кризо моја, пређи на другога!

Поред лекова против болова, потребне су нам и таблете против фолова.

Да ли се екологија бави и чишћењем од криминала?

О кризи размишљам после јела, дакле једанпут дневно.

Имам „југо“ стар 19 година. Плашим се да ми га не опорезују као антиквитет.

Дејан Патаковић